

vergadering **C51**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie

van 27 oktober 2021

(Een aantal sprekers namen mogelijk deel via videoconferentie.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het ontradingstarief voor gezinnen met onbetaalde energiefacturen – 349 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de uitbreiding van de capaciteit van de geplande windparken in de Noordzee en de hoogspanningslijn Ventilus – 392 (2021-2022)	6
VRAAG OM UITLEG van Bart Claes aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen over de Vlaamse kilometerheffing in het kader van bijkomende klimaatmaatregelen – 403 (2021-2022)	
INTERPELLATIE van Chris Steenwegen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de aanbevelingen van de SERV voor bijkomend klimaatbeleid – 10 (2021-2022)	11
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de visie van de minister op de resolutie over COP26, de VN-Klimaatconferentie in Glasgow van november 2021 – 460 (2021-2022)	22
VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de selectieve inzameling van luiers – 393 (2021-2022)	25
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de schade aan woningen door waterwinning – 412 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over scheuren in huizen – 451 (2021-2022)	28
VRAAG OM UITLEG van Stijn De Roo aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de nieuwe PFOS- en PFAS-lozingsnormen voor 3M – 425 (2021-2022)	32
VRAAG OM UITLEG van Stijn De Roo aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over sigarettenpeuken in de zwerfvuilproblematiek en de aanpak ervan – 445 (2021-2022)	34

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het ontradingstarief voor gezinnen met onbetaalde energiefacturen – 349 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Minister, de stijgende energieprijzen hebben we al vaker besproken. Ze nemen een steeds grotere hap uit het gezinsbudget, zeker bij gezinnen die in de problemen komen, en dat zijn er heel wat. Zo is er het sociaal tarief voor mensen met een beperkt inkomen onder de 20.000 euro bruto-inkomsten. Zij hebben automatisch de goedkoopste marktprijs voor hun elektriciteit en gas en betalen de goedkoopste netkosten.

De 4 miljoen andere Belgische gezinnen kunnen geen beroep doen op het sociaal tarief, maar kunnen natuurlijk wel in betalingsproblemen terechtkomen. In dat geval komen ze terecht bij een energieleverancier, ze worden daar gedropt.

Dat betekent dat de distributienetbeheerder de levering van stroom en gas overneemt en daarvoor een wettelijk bepaald tarief hanteert. De netbeheerder neemt dan zijn rol als sociale leverancier op, maar rekent tegelijk wel een tarief aan dat tot 12 procent duurder is dan het goedkoopste commerciële tarief en bovendien merkkelijk hoger ligt dan in het buitenland. Dat is een keuze omdat het ook een ontradingstarief wordt genoemd om op die manier de mensen terug richting normale markt te sturen.

Zo blijf je wel in een vicieuze cirkel zitten want zolang je je energiefactuur niet kunt betalen, word je nog steeds geconfronteerd met een hogere energierekening met het ontradingstarief en blijf je onbetaalde factuur na onbetaalde factuur opstapelen. Dit ontradingstarief varieert ook nog eens van regio tot regio en zelfs erg sterk. Daar kan heel wat verschil op zitten, tot 240 euro afhankelijk van waar je woont.

Minister, in welke mate kunt u een hervorming doorvoeren zodat het niet langer om een ontradingstarief gaat die gezinnen in een negatieve spiraal houdt? Kunt u één tarief voor gezinnen met betalingsproblemen realiseren?

Minister, ik ben me ervan bewust dat we dit vorige week ook al hebben besproken, maar u gaf toen aan dat u dit nog moest opzoeken. Daarom stel ik deze vraag om uitleg graag vandaag.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Aerts, u weet dat Fluvius altijd zal zorgen voor leveringszekerheid in die gevallen, zeker voor mensen die het moeilijk hebben. Het licht zal branden en de verwarming blijft werken. Er zal dus geen sprake zijn van afsluitingen.

Fluvius is een netbeheerder, geen leverancier en geen OCMW. Leveringen door Fluvius zijn daarom een uitzonderlijke en tijdelijke situatie.

Het ontradingstarief is zoals de naam het zegt, een reden om geen klant bij Fluvius te blijven. U vraagt mij om het systeem van het ontradingstarief te hervormen, maar dat is een bevoegdheid van federaal minister Dermagne. U moet de vraag dus nog eens aan hem stellen. Zelf zal ik ook de federale collega's hierop aanspreken.

Het tarief is een federale bevoegdheid. Fluvius moet dit tarief toepassen. We weten dat er bij Fluvius heel wat intercommunales zitten, dat debat hebben we al gevoerd. Als u concreet vraagt om het systeem van het ontradingstarief te hervormen, dat is dus wel een federale bevoegdheid. Ik moet dus verwijzen naar het federale niveau.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Minister, het is een federale bevoegdheid, maar het probleem is ontstaan op vraag van de verschillende gewesten. Het is een tarief waar de verschillende gewesten op een verschillende manier mee omgaan.

Wij houden ons aan dat ontradingstarief. In Wallonië bijvoorbeeld past men daar een gewestelijke tegemoetkoming bij zodat het probleem wordt opgelost en zodat het effect van het ontradingstarief voor mensen die hun factuur niet kunnen betalen veel minder streng wordt. Het is inderdaad een federale sokkel, maar die is ontstaan op vraag van de gewesten. Die vraag om het ontradingstarief op die manier te houden in de verschillende gewesten is vorig jaar maar bevestigd. We zien tegelijkertijd ...

Minister Zuhal Demir: Ik heb dat niet gevraagd. U bedoelt waarschijnlijk de intercommunales. Maar ik heb dat niet gevraagd. Mijn vraag is wie dat heeft gevraagd. U zegt 'het gewest'? Het gewest kunnen we niet aanspreken. Wie is dat dan? Dan kunnen we die mensen aanspreken.

Staf Aerts (Groen): Ik ga daar zo dadelijk in uw repliek op terugkomen.

Chris Steenwegen (Groen): Sorry, voorzitter, is het de gewoonte dat een minister een spreker onderbreekt?

De voorzitter: Ga gerust voort, mijnheer Aerts.

Staf Aerts (Groen): Ik ga mijn redenering afmaken. De vraag is oorspronkelijk door de gewesten gesteld om dat tarief te organiseren op federaal niveau. We merken nu dat er in Vlaanderen wordt vastgehouden aan het huidige tarief terwijl er in Wallonië een andere manier van omgaan is. Mensen die daar in de problemen komen worden op een andere manier geholpen en zij worden niet geconfronteerd met het ontradingstarief. Mijn vraag is hoe we daar in Vlaanderen mee omgaan. Maar als u aangeeft dat we dat tarief op federaal niveau voor iedereen – want wij zijn de strengste op het vlak van ontradingstarief – kunnen aanpassen, dan ben ik mee vragende partij om dat signaal aan de federale overheid te geven en dat ontradingstarief te hervormen naar een sociaal tarief. Zo blijven mensen die hun factuur niet kunnen betalen, niet langer in een vicieuze cirkel zitten.

Ik begrijp dat er een vrees is voor mensen die bewust hun factuur niet wensen te betalen en dat het geen vangnet mag worden. Maar de enkelen die het systeem zouden misbruiken mogen geen argument vormen voor alle andere Vlaamse gezinnen die daadwerkelijk in financiële problemen zitten en in de vicieuze cirkel blijven vastzitten.

Ik zoek ondertussen uw vraag op.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik was eigenlijk benieuwd naar hoe collega Aerts zou vermijden dat mensen bewust of onbewust blijven hangen bij de netbeheerder die als noodleverancier kan optreden. Ik ben blij dat u uitgaat van het goede in elke mens, maar ik ga er toch van uit dat veel mensen vooral lage facturen op

kosten van anderen gaan accepteren en niet spontaan de weg naar de commerciële markt terug gaan opzoeken.

Ik ben benieuwd naar uw concrete voorstel van beleid om mensen te helpen om terug weg te gaan van het ontradingstarief als dat zou worden herleid tot het niveau van een sociaal tarief dat we op federaal niveau kennen.

De voorzitter: Dat is een vraag aan collega Aerts, maar de minister krijgt eerst het woord om te reageren.

Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Aerts, ik zal het ook nakijken. Als u spreekt over gewesten, kan ik alleen zeggen dat ik niets heb gevraagd. Dus ik weet het niet. Ik zal eens horen wie dan wat heeft gevraagd, maar zoals ik eerder heb gezegd is het tarief een federale bevoegdheid. Fluvius moet dat tarief toepassen. Ik begrijp ook wel uw frustratie, want er zijn natuurlijk wel grote verschillen en dat is uiteraard niet te begrijpen. Dat heeft natuurlijk te maken met al die verschillende intercommunales waar ook de lokale besturen in zitten. De kost is hoger bij de een dan bij de ander. Dat is onbegrijpelijk. Want ja, waarom moet er zo'n groot verschil zijn tussen West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant? Daar kan ik wel inkomen.

De sociale maximumprijzen kunnen natuurlijk wel een oplossing bieden.

Maar ja, het is ingewikkeld, zoals ons land dat ook is. Net als voor het sociaal tarief en de eindtarieven is de federale minister, meer bepaald de minister van Economie, bevoegd. Die kan dit heel eenvoudig regelen door een koninklijk besluit daarover te nemen.

We hebben wel eens gekeken naar Wallonië. Het is niet correct dat het in Wallonië om één tarief gaat. Dat wil ik wel even benadrukken. Het tarief toegepast door de distributienetbeheerders op gedropte klanten verschilt naargelang de Waalse distributienetbeheerders. Dit is noodzakelijk zo als gevolg van de federale regeling van die prijzen, inzonderheid de definitie van de energieprijz als de prijs waartegen de distributienetbeheerder aankoopt via een openbare aanbestedingsprocedure. Die is uiteraard verschillend tussen de verschillende netbeheerders in Wallonië.

In Brussel gaat het wel om één tarief, aangezien daar maar één distributienetbeheerder actief is. Het idee dat er in Wallonië één tarief is klopt niet. Dat moet ik even rechtzetten.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het slotwoord.

Staf Aerts (Groen): Ik krijg veel vragen vandaag. *(gelach)* Dat is een andere rol.

Het zijn de regionale regulatoren die de vraag gesteld hebben. Mijn excuses dat ik het geweest benoemde. Voor de tarieven ga ik inderdaad uit van het goede in elke mens. In onze ondersteuning van mensen in kansarmoede of in de problemen gaan we daar eigenlijk heel vaak van uit. Ik ben ervan overtuigd dat we ook hiervoor oplossingen moeten kunnen vinden, al is het in een vorm van tijdelijkheid. Mensen moeten de kans krijgen om uit die negatieve vicieuze cirkel te geraken. Ik hoor tussen de lijnen dat u de suggestie geeft dat het op federaal niveau zou mogen worden aangepakt, wat u betreft. Ik zal dat langs mijn kanalen zeker doorgeven. U hebt ongetwijfeld even sterke kanalen.

Tot slot wou ik in verband met de verschillende tarieven nog repliceren dat het mij in de vergelijking met Wallonië daarover niet te doen was. Het is wel zo dat in Wallonië mensen in betalingsproblemen gelijkgesteld worden en dat sociale tarief toegekend krijgen. Daar vormt het geweest op die manier een oplossing voor

mensen met betalingsproblemen. Dat is een mogelijke oplossing. Als iedereen het erover eens is dat we dat ontradingstarief moeten afzwakken dan moet dat makkelijk af te spreken zijn, lijkt me.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de uitbreiding van de capaciteit van de geplande windparken in de Noordzee en de hoogspanningslijn Ventilus – 392 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Op dit moment bedraagt de capaciteit van de volgebouwde eerste zone voor windparken in de Noordzee 2,2 Gigawatt (GW). Twee jaar geleden werd een plan goedgekeurd om een tweede zone beschikbaar te maken voor de bouw van offshore windparken, de zogenaamde Prinses Elisabethzone. Oorspronkelijk zouden de nog te bouwen windparken in deze nieuwe zone een gezamenlijke capaciteit hebben van 2 GW. Federaal ministers van de Noordzee Van Quickenborne en van Energie Tinne Van der Straeten kondigden op vrijdag 15 oktober 2021 echter aan dat die capaciteit zal worden opgetrokken tot 3,5 GW. Grotere en krachtigere windturbines moeten dat mogelijk maken. Het zou gaan om windmolens van bijna 300 meter hoog waarvan de eerste wieken vanaf 2027 zouden moeten draaien. Minister Van der Straeten wil de eerste concessies midden 2023 al veilen.

De bouw van offshore windparken is momenteel nog een federale bevoegdheid. Toch is de impact van de toenemende offshore energieproductie op Vlaanderen groot. Vooral voor de provincie West-Vlaanderen verandert er aanzienlijk wat. De provincie wordt namelijk stilaan omgevormd tot de toegangspoort van elektriciteit vanop zee in ons land. Hoogspanningsbeheerder Elia moet zijn netwerk namelijk versterken om al die op zee geproduceerde elektriciteit te transporteren. Daarom werkt Elia aan de bouw van een nieuwe hoogspanningsverbinding in West-Vlaanderen, het zogenaamde Ventilusproject.

Ventilus ligt echter al geruime tijd onder vuur door omwonenden, landbouwers en lokale besturen. Onder meer de burgemeesters van Brugge, Oostkamp, Zedelgem, Wingene, Lichtervelde en Torhout hebben zich in blok tegen het project gekeerd.

Burgerbewegingen zoals Begraaf Ventilus en Leefbaar A403 verwerpen de huidige plannen. Velen willen de hoogspanningslijn namelijk ondergronds zien lopen en maken zich zorgen om de visuele vervuiling die een nieuwe hoogspanningslijn met zich meebrengt en eventuele gezondheidsrisico's. Elia beweert echter dat een ondergrondse verbinding simpelweg niet tot de mogelijkheden behoort. Dat zou namelijk tot een instabiele verbinding leiden en is nog nooit eerder geprobeerd. Het zou overigens ook vele malen duurder uitvallen.

Minister, de situatie is danig gespannen dat u in februari aankondigde een intendant aan te zullen stellen die draagvlak voor het Ventilusproject zou moeten creëren. Vanaf 7 mei 2021 vulde Guy Vloebergh deze positie in. De heer Vloebergh kreeg het mandaat voor zes maanden om te bemiddelen tot een voorkeurstraject. Deze aanstelling is echter nog verlengbaar.

Minister, zal de beslissing van de Federale Regering om de capaciteit van de windparken in de prinses Elisabethzone uit te breiden tot 3,5 gigawatt een impact

hebben op de plannen voor de bouw van het Ventiluproject? Zo ja, op welke manier, en dient het Ventiluproject te worden bijgestuurd?

Kunt u een stand van zaken geven met betrekking tot de activiteiten en eventuele verwezenlijkingen van de intendant? Is er al zicht op het verslag dat de heer Vloebergh zal uitbrengen? Zal het Ventiluproject nog voor het einde van het jaar klaar zijn om te vergunnen? Zo ja, is dit te danken aan de werkzaamheden van de intendant? Zo niet, waarom niet en wanneer zou het project ten laatste moeten worden vergund?

Minister, hoe staat u tegenover de vele en breed gedragen grieven in de provincie West-Vlaanderen over de landschapsvervuiling en de impact van de hoogspanningsverbinding op de landbouw, het milieu en de volksgezondheid van de nodige en geplande elektriciteitsmasten?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Naast de capaciteitsverhoging heeft de Federale Regering ook het principe goedgekeurd om de windparken in de prinses Elisabethzone aan te sluiten op een energie-eiland. Dit project maakt deel uit van het Europese herstelplan, heeft men mij gezegd.

Elia, de netbeheerder liet weten dat deze beslissing volgens hen geen impact heeft op het Ventiluproject en dat die naar aanleiding van deze beslissing niet moet worden bijgestuurd.

Elia stelt dat de capaciteitsverhoging van de tweede offshorezone kan worden bereikt door de infrastructuur te optimaliseren via het Energy Hub-concept, dit wil zeggen de combinatie van de geplande aansluitingen van de windmolens en hun gedeeltelijke integratie met een of meer interconnectoren. In de dimensionering van onder meer Ventilus werd reeds een dergelijke interconnector van 1,4 gigawatt voorzien.

Een gewijzigd beleid kan natuurlijk altijd een verschillende impact hebben. Of deze capaciteitsverhoging een impact heeft op bijvoorbeeld de belasting van Ventilus – magnetische velden en dergelijke – is mij onbekend. Ik zal hierover meer duidelijkheid vragen aan de intendant en de experts. Ik denk trouwens dat deze vragen ook te verwachten zijn vanuit de burgerplatformen. Ik heb ook vernomen dat de burgerplatformen zeer ontstemd waren over de federale communicatie van vorige week. Het is natuurlijk wel plezant als de federale ministers sier maken op de Noordzee. Maar het is echt verschrikkelijk, ik heb al vaak samengezeten met die mensen, en die miserie mag ik natuurlijk weer oplossen. Als er tenminste een oplossing is.

Zoals reeds eerder op een vraag van mevrouw Ryheul geantwoord, heeft de intendant de opdracht om in een tijdspanne van zes maanden te bemiddelen met alle stakeholders over het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) Ventilus. Er was ook een parlementair verzoekschrift. Het project zat compleet verkeerd, ook inzake communicatie. De federale ministers moeten goed beseffen dat dit geen evident project is. Dat is ook de reden geweest waarom ik een intendant heb aangesteld. De opdracht van de intendant is gestart in mei en loopt verder tot eind november 2021. Hij heeft nog een maand de tijd.

In het kader van zijn opdracht waren er een aantal fasen zoals verkennende gesprekken, informatie analyseren om tot een gedeelde vraagstelling te komen, onderzoek van vragen met betrekking tot energie en gezondheid, het delen van deze resultaten en hierover in dialoog gaan met de stakeholders en tot slot de opmaak van het rapport.

Aan de intendant heb ik meegedeeld dat hij de suggesties die door de burgerplatformen naar voren worden geschoven, moet bekijken. Elia heeft natuurlijk een eigen oplossing maar dat is door hun bril bekeken. Het is wel belangrijk dat de intendant de volle vrijheid heeft om ook alle andere suggesties en mogelijke oplossingen te bekijken. Deze week nog is hierover een terugkoppelmoment voorzien met de burgerplatformen, de burgemeesters, de gouverneur en het middenveld. Ik verwacht in november het verslag van zijn werkzaamheden en zijn advies.

Het Ventilushet project vergunnen voor het einde van het jaar is onmogelijk. Dat wil ik heel duidelijk stellen. Daarvoor moet er eerst een goedgekeurd gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) bestaan. Het is in het kader van dit GRUP dat de intendant werd aangesteld.

De werkzaamheden van de intendant hebben tot doel het Ventilushet proces te deblokkeren en te zoeken naar draagvlak. De RUP-procedure is tijdens zijn opdracht on hold gezet en zal ook on hold blijven.

Voor mij is het cruciaal dat de burgemeesters in die streek hun verzet gebruiken om mee te werken aan de werkzaamheden van de intendant. Ik zal niet vergunnen zolang alle burgemeesters in die streek zich daartegen verzetten. Ook daarover wil ik heel duidelijk zijn. Draagvlak vind ik heel belangrijk. Als het project niet goed is, als alle burgemeesters zich daar keihard tegen verzetten – dat is wat ik vandaag zie en lees –, dan heeft het ook geen zin om dit project voort te zetten. Het laten doorgaan, de sleutel van dit project ligt in de handen van de burgemeesters in die streek. Ik zal afwachten wat hun input zal zijn, zij zullen de facto beslissen of Ventilushet zal doorgaan of niet. Er is nu een gigantische weerstand, ik zal met alles rekening moeten houden. *(Opmerkingen van Chris Steenwegen)*

Ja, u wordt zenuwachtig, maar ik ben daar geweest de voorbije zomer, ik heb gepraat met de mensen die daar wonen. De politiek moet ook stilstaan bij zulke infrastructuurwerken en welke impact die hebben. Als je spreekt over klimaattransitie, collega's van Groen, dan moet je toch ook zorgen dat je een draagvlak hebt. Als dat er niet is bij de bevolking en nog minder bij de burgemeesters, dan is er wel een probleem. Dan kunt u van mij niet vragen om dit gewoon te vergunnen. Dat is niet wat ik doe. Het is ook de reden geweest waarom ik die intendant heb aangesteld. Dit Ventilushet project zal staan of vallen met draagvlak. Dat is voor mij de sleutel van dit dossier, van alle dossiers trouwens.

Mijnheer Van Rooy, ik heb uiteraard begrip voor de bezorgdheden die leven in de provincie West-Vlaanderen, en om die reden heb ik ook een intendant aangesteld. Al deze aspecten waar u naar verwijst, zullen uiteraard nog worden bestudeerd en afgewogen in het milieuonderzoek, dat op een geïntegreerde wijze met het RUP wordt opgemaakt.

Wat de gezondheid betreft, daarover zijn er ook heel wat vragen bij de mensen ter plekke. Wat met onze gezondheid? Dat is ook heel terecht. Als overheid moet je ook een antwoord kunnen formuleren op de vragen over gezondheidsrisico's. Mijn administratie onderzoekt momenteel wat de beste manier is om normen en aanbevelingen hierover te implementeren. Ik hoop hierover op korte termijn meer concrete informatie te kunnen verspreiden. Dit onderzoek, dat vertrekt vanuit het proportioneel toepassen van het voorzorgsprincipe, gebeurt samen met het agentschap Zorg en Gezondheid.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord en uw duidelijke stellingname met betrekking tot dit dossier. Ik ben matig tevreden over uw antwoord. Ik denk dat u een vrij goed parcours rijdt en ik kijk uit naar de

bevindingen van de intendant die er vrij snel, tegen het einde van november 2021, zullen zijn. Dat is niet lang meer.

Ik maak me wel zorgen om het feit dat de impact van de capaciteitsverhoging op Ventilus en de impact van de magnetische velden op het milieu en de volksgezondheid volgens uw antwoord nog niet goed gekend zijn. Ik maak me daar, samen met de burgemeesters en de burgers, veel zorgen om.

Ik heb een bijkomende vraag. U hebt stellig verklaard dat u niets zult vergunnen zolang de burgemeesters zich verzetten. Ik steun hun verzet, maar ik heb er niet altijd veel vertrouwen in dat de burgemeesters de moed zullen blijven opbrengen om zich te verzetten en de hakken in het zand te zetten. Het is niet onmogelijk of ondenkbaar dat de burgemeesters zich op een bepaald moment niet meer zullen verzetten, maar dat de burgers dat wel zullen doen. U hebt met de burgers gesproken. Zult u zich hier dan op beroepen? Zult u rekening houden met het breed verzet van de burgers in de betrokken gemeenten of zult u zich enkel op de burgemeesters baseren?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik dank u voor het antwoord. Het is goed dat dit hier aan bod komt, want in West-Vlaanderen zijn er grote bezorgdheden. U weet dat het mijn provincie is. Natuurlijk ligt hier wel een project voor dat voor de klimaat- en energietoekomst van ons land en van Vlaanderen van groot belang is. We voeren op allerlei plaatsen, waaronder deze commissie, al een tijdje overleg over dit dossier. Mijn inziens probeert u terecht een aantal afwegingen te maken. De aanduiding van een intendant is een goede zaak om de bezorgdheden goed in kaart te brengen en in evenwicht te brengen en er ook antwoorden op te formuleren.

We staan natuurlijk niet nergens. Er is al een gezondheidsimpactstudie geweest. Er is al een technologische studie geweest over wat boven- of ondergronds kan en over de impact van bepaalde scenario's. Er liggen veel elementen op tafel en we zijn benieuwd wat eind november 2021 zal worden opgeleverd.

Ik schrik een beetje van uw geïrriteerde reactie. Ik weet niet wat in de commissie of elders is gebeurd, maar u doet alsof er bij Groen ergernis of nervositeit zou zijn. We hebben altijd gesteld dat u uw werk grondig, snel en efficiënt moet doen. Het moet niet onnodig lang duren, maar we moeten de tijd nemen die nodig is om dit rond te krijgen.

Mijnheer Van Rooy, ik wil het beeld in uw vraagstelling tegenspreken. Het lijkt alsof het project van Ventilus er alleen moet komen omdat we op zee windenergie willen produceren. Dat heeft er, voor iedereen die zich die illusie maakt, maar ten dele mee te maken. Wij zeggen dat niet alleen. Ook Voka heeft afgelopen voorjaar die vraag gesteld. We kunnen erover debatteren of het bovengronds of ondergronds moet gebeuren, maar Ventilus of een project van die orde is nodig voor de bedrijfszekerheid, de energiebevoorrading en de inlissing van het elektriciteitsnet in West-Vlaanderen. Als dit project er niet komt, mogen we ons geen illusies maken. Als het elektriciteitsnet in West-Vlaanderen niet wordt verstevigd, creëren we voor de bedrijven in West-Vlaanderen bedrijfsonzekerheid voor de komende decennia. Dit staat los van windenergie.

Minister, u mag ervan uitgaan dat we zeer oprecht zullen omgaan met de bezorgdheden van de inwoners en de burgemeesters om de impact van die hoogspanningslijn. We zullen ons echter niet laten aanpraten dat dit project er enkel komt om op zee windenergie te produceren. U moet dat niet doen, want dit project is noodzakelijk voor de economische toekomst van West-Vlaanderen, wat ook belangrijk is. We moeten dit allemaal in samenspan brengen.

Voor het overige hoop ik dat u niet enkel langs deze commissie boodschappen overmaakt aan de federale minister van Energie over wat ze al dan niet op zee moet produceren, maar dat u ook rechtstreeks met haar overlegt. Misschien kunnen we zo dan wel stappen vooruit zetten.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik vind het Ventilus-dossier een van mijn moeilijkste dossiers. Niet dat ik gemakkelijke dossiers heb, maar iedereen weet hoe moeilijk en explosief dit dossier is. We hebben die intendant aangesteld om met een wit blad te beginnen en alle oplossingen te bekijken. Als we – ikzelf ook – dan in de krant moeten lezen dat twee federale ministers op zo'n moment grote aankondigingen doen over de Noordzee, en we niet weten of dat een impact zal hebben op wat we vandaag aan het doen zijn, terwijl ik probeer de boel tot rust te brengen en heel veel gesprekken voer met de intendant, via heel veel platformen, dan helpt dat natuurlijk niet.

Ik had eerlijk gezegd graag willen weten dat die federale ministers er een heel persmoment van gingen maken. Dat is heel verkeerd aangekomen. Ik heb het zelf allemaal in de kranten moeten lezen. Ik zal aan mijn onafhankelijke experts vragen wat de gevolgen zijn van wat het federale niveau nu aan het doen is voor het Ventilus-project. En het Ventilus-project is al heel ingewikkeld. Ik vind het wél belangrijk dat lokale besturen, dat burgemeesters meewerken aan dat draagvlak en dat ze mee nadenken over de oplossing. Dat is net de bedoeling, dat is de taak van de intendant, die dat trouwens heel goed doet. Ik denk dat hij na deze opdracht misschien diplomaat moet worden. Het is een heel moeilijk dossier.

En ik begrijp natuurlijk ook het belang van het project voor de provincie West-Vlaanderen en misschien zelfs wat breder. Maar ik kan niet ontkennen dat de manier waarop het nu loopt en vooral de move die de federale excellenties hebben gedaan, niet slim was voor het draagvlak voor dit project. Wij wisten van niets en hebben dat moeten vernemen. Wij moeten nu nagaan wat de impact daarvan is op dit project. Dat moeten we nu weer gaan berekenen. Ook de ongerustheid neemt daarmee toe. Dat is wat ik bedoel.

Het is allemaal mooi en fijn om dat aan te kondigen, terwijl men eigenlijk weet hoe moeilijk het Ventilus-project is, hoe moeilijk het is voor het werk van de intendant en iedereen die daarbij betrokken is. Ik moet deze miserie al oplossen en daar komt dan nog eens miserie bij. Ik vind dat geen goede manier van werken. Als men een draagvlak wil creëren, als men zegt dat dat iets belangrijks is, ook in het kader van de hele energietransitie, dan vind ik dat niet de manier van werken. Ik had liever gewild dat ook de federale collega's meewerken aan het draagvlak van dat Ventilus-project. Want op deze manier zal het toch heel, heel moeilijk worden.

Maar ik blijf daaraan werken. Ik wil dit dossier op een mooie en deftige manier oplossen. Maar dan is het wel cruciaal dat ook de lokale burgemeesters, ook de burgerplatformen voldoende terugkoppeling hebben, dat ook hun voorstellen goed zijn onderzocht. En dan kan de knoop worden doorgehakt. Maar op dit moment is dit nog niet klaar en daarom kan het project nog niet worden vergund voor het einde van dit jaar.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Voorzitter, dit dossier ligt mij natuurlijk zeer na aan het hart. Het is mijn West-Vlaamse collega Carmen Ryheul die hierover al vaak vragen heeft gesteld, ook aan u, minister Demir. Ik hoor hier door Groen zeggen dat we kunnen debatteren over bovengronds of ondergronds. Maar debatteren kost heel veel geld. Ik heb begrepen dat het volgens Elia ondergronds

niet kan. Volgens anderen kan het wel ondergronds, maar kost dat dan vele malen meer.

Ik stel tegelijkertijd vast dat minister Tinne Van der Straeten wel onderzees een ondergrondse elektriciteitskabel van 500 kilometer wil leggen tussen België en Denemarken. Dat kan dan blijkbaar wel onder de grond, onder de zee. Ik stel mij er dus toch heel veel vragen bij waarom er dan blijkbaar toch niet wordt beslist dat dat gewoon ondergronds wordt gelegd.

Los daarvan vraag ik me af of er genoeg draagvlak is voor de windparken op zee bij het totaal verstoorde ecosysteem. Ik blijf het ongelooflijk vinden dat er wordt gekozen voor zo'n inefficiënte vorm van energieopwekking in het kader van het klimaat: zeer veel inname van oppervlakte, zeer veel landschapsvervuiling, zeer veel grondstoffenverbruik voor bitter weinig energie. Dat is en blijft de essentie van de windmolens. In dit geval moeten er enorme werken worden uitgevoerd om dat aan land te krijgen.

Nogmaals, vraag aan wetenschappers en fysici hoe efficiënt deze manier van werken en van energieopwekking is en je zult antwoorden krijgen die de mensen in deze commissie liever niet horen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Claes aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen over de Vlaamse kilometerheffing in het kader van bijkomende klimaatmaatregelen – 403 (2021-2022)

INTERPELLATIE van Chris Steenwegen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de aanbevelingen van de SERV voor bijkomend klimaatbeleid – 10 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, ik had nooit verwacht dat ik tijdens deze legislatuur nog een vraag om uitleg over kilometerheffing voor personenwagens zou stellen aan de minister van Leefmilieu. Uw collega en partijgenoot, minister Weyts, heeft in zijn hoedanigheid van minister van Mobiliteit in de vorige legislatuur zijn departement de opdracht gegeven om een voorbereidende studie over een Vlaamse gebiedsdekkende kilometerheffing voor personenwagens uit te dokteren. Een tijdje voor de verkiezingen van 2019 heeft hij dat met veel bombarie aangekondigd, misschien omdat hij dacht dat de klimaatmarsen van Anuna en Greta electoraal ook iets betekenden.

De bevolking heeft heel kwaad gereageerd op de plannen. Ook onze partij is toen met een campagne op het gaspedaal gaan staan en de heer De Wever heeft toen het rempedaal van de regering moeten induwen zodat minister Weyts op tijd een bocht kon maken door te zeggen: de kilometerheffing voor personenwagens is afgevoerd en zal er in deze en ook in de volgende – de huidige dus – legislatuur niet komen.

Minister, ook in het regeerakkoord heb ik niets teruggevonden over een kilometerheffing voor personenwagens. U hebt er tot nu toe ook nog met geen woord over gerept.

Niet zonder enige verwondering lees ik in een MORA-advies (Mobiliteitsraad van Vlaanderen) van 14 oktober 2021 ter gelegenheid van uw adviesvraag over bijkomende klimaatmaatregelen in het kader van het 'Fit for 55'-voorstel van de Europese Commissie, dat de Mobiliteitsraad plots opnieuw komt aandragen met het idee van de invoering van een kilometerheffing voor alle voertuigen, een heffing die volgens deze raad bovendien het best niet alleen in Vlaanderen, maar over het volledige Belgische grondgebied zou worden uitgerold.

In de commissie Mobiliteit van 7 oktober jongstleden stelde minister Peeters, bevoegd voor Mobiliteit, dat er op dit ogenblik geen consensus is binnen de Vlaamse Regering over de invoering van een Vlaamse slimme kilometerheffing. De voornoemde minister stelde verder heel duidelijk dat het, bij gebrek aan overeenstemming tussen de drie gewesten en ingevolge nog onvoldoende verder onderzoek, het voor haar niet realistisch kan zijn om voor 2024, of met andere woorden nog tijdens deze legislatuur, een Vlaamse kilometerheffing in te voeren.

Minister, de Vlaamse burgers hebben wat de mogelijke invoering van een kilometerheffing betreft, recht op duidelijkheid van deze Vlaamse Regering. Hoe reageert u vanuit uw bevoegdheden inzake klimaat op dit gevraagde advies van de Mobiliteitsraad over de invoering van de kilometerheffing? Wat is uw standpunt over de invoering van de Vlaamse kilometerheffing voor alle voertuigen? Kan de kilometerheffing nog steeds als definitief begraven worden beschouwd, zoals we allemaal dachten? Hoe staat u ten opzichte van de recente MORA-eis om zo snel mogelijk een maatschappelijk debat op te starten teneinde een draagvlak te creëren voor het alsnog invoeren van deze Vlaamse kilometerheffing?

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): We staan aan de vooravond van de 26e Klimaatconferentie (COP) in Glasgow. We kunnen er niet naast kijken. We worden overrompeld met allerlei programma's. Een hele week debatten over 'de Grote Shift' georganiseerd door De Standaard en het programma van Jill Peeters 'Wat houdt ons tegen' vragen om onze aandacht. Alle rapporten herhalen hoe het er aan toegaat, hoe we ervoor staan en hoe moeilijk het is om onze engagementen te halen. Deze week was er nog een rapport van de Europese Commissie waarin wordt gesteld dat België twee van de drie doelen voor 2020 niet haalt, maar ook andere landen hebben het er moeilijk mee. Anderzijds is er bijvoorbeeld het engagement van Australië dat zich nu toch inschrijft in het akkoord van Parijs. Dat is dan weer een positieve zaak, hoewel het verhaal dat eraan gekoppeld was niet direct overtuigt. Laat ons hopen dat het debat over klimaat levendig blijft, ook na Glasgow, want het is belangrijk genoeg.

Nu, in de aanloop naar het Vlaams energie- en klimaatplan zoals dat is goedgekeurd door de Vlaamse Regering, zijn er indertijd diverse adviezen uitgebracht door uw strategische adviesraden zoals de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Minaraad, maar ook bijvoorbeeld door het Opvolgpaneel Klimaat dat door de vorige Vlaamse Regering zelf is geïnstalleerd. Spijtig genoeg werd met die adviezen niets gedaan. Integendeel, het gros van de aanbevelingen hebt u naast u neergelegd. Maatregelen voorzien door de vorige Vlaamse Regering werden gewoon geschrapt om opportunistische redenen. Het verhaal van collega Claes illustreert het. Door de stickercampagne van het Vlaams Belang was een kilometerheffing ineens niet meer aan de orde. Het kon toen niet meer wegens geen draagvlak.

Minister, u weigert ook om ambitieuze doelstellingen uit te spreken tot vandaag. Uw mantra is 'het is makkelijk om hoge doelen uit te spreken'. Veel moeilijker is het om de maatregelen te nemen, op het terrein actie te ondernemen en te zorgen dat de voorziene maatregelen ook worden geïmplementeerd. Wat dat aspect in uw

Vlaams Energie- en Klimaatplan betreft, minister, hebt u een eerste rapportering gekregen van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA). We hebben ook zelf een analyse gemaakt. Het spijt me, maar ook daar gaat het niet goed. Het loopt fout met de uitvoering. Heel wat maatregelen worden niet of te laat opgestart. Te weinig maatregelen krijgen uitvoering. Sommige worden geschrapt, voor andere is er helemaal geen budget. Intussen loopt de tijd verder.

Minister, het goede nieuws is dat u blijkbaar begint te beseffen dat uw klimaatbeleid totaal niet in staat is om de doelstelling van 35 procent te halen, laat staan de verhoogde doelstelling van 47 procent voor België, zoals dat nu door Europa wordt gevraagd. En dus hebt u een aantal adviezen gevraagd – alweer – en tevens uw collega's uitgenodigd om voorstellen te doen om het tot vandaag falende beleid bij te sturen. Vrijdag zou de Vlaamse Regering hopelijk en eindelijk het roer omgooien. De regering kan zich daarbij zeker laten inspireren door en werk maken van de uitgebrachte adviezen die de SERV, maar ook de Minaraad en de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) deden. Hun adviezen en hun voorstellen lopen sterk gelijk met elkaar. Ze hebben er hard aan gewerkt om nogmaals heel duidelijk aan te geven dat we nood hebben aan een duidelijk, gefocust en ambitieus klimaatbeleid. Ik wil wat verder ingaan op het advies van de SERV.

De SERV haalt in haar advies over bijkomend klimaatbeleid aan dat we met het huidige plan de doelstellingen van Europa niet zullen halen. Dat is geen verrassing. Europa vraagt dat België 47 procent minder broeikasgassen zou uitstoten. Er moeten snel en dringend nieuwe bijkomende maatregelen genomen worden. Omdat het extra klimaatbeleid stilaan erg dringend wordt, zal het zaak zijn om te focussen.

De voorzitter: Collega's, we schorsen even de vergadering wegens internetproblemen. *(De vergadering wordt gedurende zeventien minuten geschorst.)*

Collega's, nu de internetproblemen opgelost zijn, geef ik opnieuw het woord aan de heer Steenwegen.

Chris Steenwegen (Groen): Voorzitter, ik was net aanbeland bij de SERV, die een advies heeft uitgebracht waarover ik het wil hebben. De SERV vraagt echt om op een aantal grote maatregelenpakketten te focussen en spreekt over kleppermaatregelen.

De Groenfractie dringt al lang aan op bijkomende steun voor warmtepompen. We steunen enthousiast de idee van een heuse golf aan nieuwe warmtepompen. Ze werken op omgevingswarmte, een hernieuwbare bron, en kunnen snel veel broeikasgasemissies reduceren. Ze zijn breed toepasbaar en energie-efficiënter dan klassieke ketels. Op hun beurt kunnen ze isolatie en renovatie triggeren. Ze worden beschouwd als de meest kostenefficiënte wijze om de emissies te reduceren.

De huidige ambities in het Vlaams Energie- en Klimaatplan zouden het aandeel van het aantal warmtepompen tegen 2030 van 2 procent naar 5 procent brengen. De kostenoptimale scenario's voorzien in een aandeel van 35 tot 40 procent van de verwarming van woningen.

De SERV wijst erop dat dit enkel kan indien elektriciteit goedkoper wordt. Ons voorstel om bepaalde kosten uit de elektriciteitsfactuur te halen, is niet aanvaard, maar we zullen dit blijven verdedigen. Voor de SERV is er ook nood aan een taxshift. Ik denk dat we er allemaal van overtuigd zijn dat groene stroom beëldend goedkoper moet worden en dat er meer lasten op de fossiele brandstoffen moeten worden gelegd.

De SERV heeft aangegeven dat we aan het huidige ritme van de woningrenovaties in Vlaanderen onmogelijk de klimaatdoelstellingen kunnen halen. Ook dat is een prioriteit. Het is ook een sociale prioriteit, want de isolatie van woningen is de beste manier om de energiekost voor de kwetsbaarste gezinnen te verlagen. Volgens het advies van de SERV is de helft van de Vlaamse gezinnen niet in staat om te investeren in het energiezuinig maken van de eigen woning. Er is dringend nood aan een nieuw beleid en Groen heeft altijd de keuze verdedigd om de woningrenovatie bij een overdracht verplicht te maken. De vorige Vlaamse Regering had dit voorzien, maar de huidige Vlaamse Regering is daar, spijtig genoeg, weer op teruggekomen. De SERV heeft er nogmaals op gewezen dat die verplichting nodig is, want het bestaande instrumentarium slaagt er niet voldoende in de renovatiesnelheid op het vereiste niveau te brengen. Om de kwetsbaarste gezinnen te helpen, is een rollend fonds nodig dat energie-investeringen kan prefinancieren.

Samen met die substantiële ondersteuning is een voldoende groot aanbod aan sociale woningen een van de noodzakelijke randvoorwaarden voor verregaande emissiereducties in woningen. In dat verband vraagt de SERV om het bindend sociaal objectief, dat bepaalt hoeveel sociale woningen een gemeente mag of moet aanbieden, te verhogen. Dat is een discussiepunt dat we al in andere commissies en tijdens plenaire vergaderingen hebben aangehaald.

Een volgende klimaatklepper die de SERV aanhaalt, is de omslag naar de elektrische mobiliteit. Ook op dit vlak moet de Vlaamse Regering haar huiswerk opnieuw maken. Volgens de SERV is het zeker mogelijk om tegen 2030 een miljoen elektrische wagens in Vlaanderen te laten rijden. Nu is een half miljoen van die wagens voorzien, maar volgens de SERV is die doelstelling in het Vlaams Energie- en Klimaatplan door de evoluties van de markt nu al achterhaald. Elektrische auto's worden almaar goedkoper en het is de verwachting dat ze in 2025 goedkoper dan auto's op fossiele brandstof zullen zijn. Die elektrische wagens betekenen ook ambitieuze doelen voor de netbeheerders en de andere infrastructuurbeheerders om hun net- en laadinfrastructuur tijdig aan te passen.

Ten slotte pleit de SERV ervoor om de autofiscaliteit aan te passen en voor alle voertuigen een slimme kilometerheffing in te voeren. Dit moet het aantal gereden kilometers verminderen. Het vermindert ook de files en hun maatschappelijke kosten. Wat de Vlaamse autofiscaliteit betreft, is de SERV heel duidelijk. Enkel de volledig elektrische wagens verdienen een stimulans. De rest, inclusief de stimulansen voor hybride wagens, dreigt de omslag naar de elektrificatie te vertragen.

Men verwijst daarbij trouwens naar het federale niveau, waar ook alleen zero-emissiebedrijfswagens nog fiscaal aftrekbaar zullen zijn.

Voor Groen dient een kilometerheffing natuurlijk ook gepaard te gaan met een taxshift. We schrappen de bestaande verkeersbelastingen en vervangen ze door een beprijzing van het aantal gereden kilometers. Voor vele mensen zal dat een besparing betekenen, voor anderen zou dat een meerkost kunnen betekenen, waarmee men toch de files en de spitsperiodes blijft opzoeken.

Minister, die voorstellen komen niet van ons, niet van de oppositie, maar ze komen nogmaals van de SERV. En als u kijkt naar het advies dat zij hebben gegeven bij de opmaak van het Vlaamse Energie- en Klimaatplan, dan zult u zien dat die adviezen gelijkaardig zijn. Men bouwt daar gewoon op verder. Men blijft ervan overtuigd dat wat men toen heeft aangebracht, nog altijd geldig is en dat het meer dan ooit nodig is om dat advies nu ook om te zetten in concreet beleid. Het zijn de werkgevers en de werknemers die dit vragen.

En zoals ik reeds zei, kreeg u gelijkaardige adviezen van de Minaraad, van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen en ook van uw eigen opvolgpanel Klimaat. Al die

adviesorganen wijzen op een aantal heel belangrijke sectoren waarin vooruitgang kan worden geboekt, mits het inzetten van de juiste instrumenten.

In het verleden wilde u er niet op ingaan, vandaag hoop ik dat u en de hele Vlaamse Regering wél oren zult hebben naar wat er wordt voorgesteld. In het antwoord op de vorige vraag, minister, hebt u heel sterk het belang van het draagvlak benadrukt. Wel, hier hebt u een draagvlak. Iedereen die bezig is met de problematiek is ervan overtuigd dat dit de noodzakelijke maatregelen zijn. Iedereen vraagt dat we ons qua klimaat inschrijven in de nieuwe groene groeistrategie van de Europese Commissie. Werkgevers, werknemers, heel wat middenveldorganisaties en ook heel veel burgers vragen dat we eindelijk van die rem afgaan en vooruitgang boeken.

Minister, zal de Vlaamse Regering haar klimaatbeleid nu ondubbelzinnig afstemmen op de nieuwe Europese klimaatambities, de Europese Green Deal en het programma Fit for 55? Zal het Vlaamse Energie- en Klimaatplan in die zin effectief worden aangepast? Wilt u deze extra maatregelen op de COP26 (Conferentie van de Partijen) presenteren?

Zal de Vlaamse Regering op haar ministerraad rond klimaat de 'kleppermaatregelen' van de SERV ernstig overwegen?

Zal de Vlaamse Regering werk maken van de uitrol van warmtepompen en er via een taxshift voor zorgen dat elektrificatie goedkoper wordt?

Kiest de Vlaamse Regering voor een versterking van haar beleid rond sociale energierenovaties van woningen en zal men alsnog de renovatieverplichting bij overdracht van woningen invoeren?

Zal de Vlaamse Regering haar ambitie in verband met het aantal elektrische wagens en de daartoe benodigde laadpalen optrekken? Zal de regering deze legislatuur een slimme kilometerheffing voor personenwagens in de steigers zetten?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega's, dank u wel voor jullie vragen. Ik heb inderdaad adviezen opgevraagd van verschillende instanties, niet alleen van de SERV, maar ook van het Klimaatpanel, de Minaraad, de Mobiliteitsraad van Vlaanderen, de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) en de Vlaamse Jeugdraad. Ik heb dat gedaan in mijn functie als coördinerend minister. Ik ben niet de Klimaatminister, want anders zou het natuurlijk heel gemakkelijk zijn om alle maatregelen te nemen. Ik hoop dat de collega's die heel bezorgd zijn rond de thematiek ook elke individuele minister ondervragen in hun bevoegdheden. Want ik kan jullie meegeven dat ik binnen mijn bevoegdheid maatregelen op tafel zal leggen. Dat zijn we ook aan het bespreken in een interkabinettenwerkgroep (IKW). Ik zal binnen mijn bevoegdheden alles doen wat mogelijk is om goed te kijken naar die adviezen – dat hebben we uiteraard al gedaan – en om te bekijken hoe we, als het gaat over renovaties, daar toch wat meer stappen kunnen zetten. Zeker wat overheidsgebouwen betreft, staat er in bepaalde adviezen dat we veel meer moeten kunnen doen, door een voorbeeld te stellen.

Ik heb de verplichte renovatie ingevoerd in de tertiaire sector. Voor de gewone woningbouw hebben we verschillende soorten stimulerende maatregelen. Ik heb gezegd dat ik dat zal evalueren en dat ik maatregelen op tafel zal leggen wat mijn bevoegdheden betreft.

Ik zal ook maatregelen op tafel leggen wat mijn bevoegdheden betreft, en ik hoop natuurlijk dat elke individuele minister dat ook doet. Ik kan veel doen, maar ik kan wel niet toveren. Dat kunnen jullie van mij niet verwachten.

Collega Steenwegen, u bent natuurlijk vergeten dat er nog maatregelen uit de adviezen op tafel werden gelegd, onder andere de reductie van de veestapel en het verbreden van de energiebeleidsovereenkomsten (EBO's) met inspanningen rond emissiereductie. Daarover kan ik zeggen dat we samen zitten met de sector en dat ik tegen de sector heb gezegd dat de lat nog te laag ligt en dat we veel meer moeten kunnen doen. We gaan daar nog meer inspanningen voor doen.

Vandaag kan ik nog niet vooruitlopen op alle vragen die hier zijn gesteld. Dat zou ook heel vreemd zijn, want de ministerraad over het klimaat is volgende vrijdag. Het is de bedoeling van zo'n ministerraad over het klimaat dat we verstandige en goede maatregelen nemen, en dat we ons niet te zeer vastpinnen op de doelstellingen. Iedereen is overtuigd over wat we moeten doen, maar dat is natuurlijk de frustratie van alle klimaatbetogers. Ze zeggen: heel veel blabla en veel doelstellingen, maar heel weinig concrete maatregelen.

Ik ga het andersom doen, ik ga eerst kijken welke bijkomende maatregelen we moeten nemen. In de adviezen staan er heel veel verschillende suggesties. Als men zegt dat er een massale uitrol moet zijn van warmtepompen, dan moet je wel eerst beginnen met het renoveren van de woningen. Anders heeft het geen zin om een warmtepomp te installeren. Daarvoor heb je ook een taxshift nodig.

Collega Steenwegen, misschien hebt u daar een andere suggestie over, maar mijn experts zeggen dat dat geen zin heeft, dat je eerst de focus moet leggen op renoveren. Als je huis niet gerenoveerd is, heeft het geen zin om een warmtepomp te installeren. De warmtepompen moeten natuurlijk ook samengaan met de prijsverhouding van vandaag. Fossiele brandstoffen worden vandaag nog enorm gesubsidieerd. Ik heb geprobeerd om voor aardgas een aantal zaken te verschuiven en ik ben daar nog mee bezig. Als ik zie dat de federale overheid voor mazout nog miljarden euro's subsidieert, dan wordt het wel heel moeilijk om tegen de mensen te zeggen dat ze allemaal een warmtepomp moeten installeren. Neen, je zult eerst een aantal zaken moeten doen zoals de prijsverhouding tussen elektriciteit en fossiele brandstoffen rechtekrukken.

Voor elektrische wagens kijken we ook naar de laadinfrastructuur. Er zijn ook heel wat vragen gesteld over het invoeren van de kilometerheffing. Ik ga daar niet op vooruitlopen, dat zou ook niet verstandig zijn. De klimaatministerraad is volgende vrijdag. Ik weet niet of we daar dan zullen uit geraken, we hebben ook nog de herfstvakantie.

Het is duidelijk, er zijn heel veel maatregelen en dat is goed. Nu is het aan de voltallige regering om de juiste keuzes te maken en om de broeikasreductie in te zetten. Zoals jullie weten heeft Vlaanderen sinds 2005 maar 5 procent gereduceerd. Op die manier gaan we er echt niet komen. In de coronaperiode was er een broeikasreductie van 1 procent. Dat is onvoldoende, dat is veel te weinig.

Wat de maatregelen betreft die al in het klimaatplan stonden, die zijn nu pas voor het eerste jaar opgestart. Daarvan heb ik begrepen dat de helft beslist en in uitvoering is. Het plan is voor tien jaar, dus kunt u van mij moeilijk verwachten dat dat allemaal al loopt. U zei dat bepaalde maatregelen weggelaten zijn. Ik zou wel eens willen weten welke dat zijn, want dat is natuurlijk niet de bedoeling.

Als coördinerend minister is het mijn wens overmorgen de juiste beslissingen in verband met die uitstoot te kunnen nemen. Ik hoop die maatregelen tijdens de COP26 te kunnen voorstellen. Ik ga niet als er niets uit de bus komt, want dan heb ik daar geen rol te spelen. Daar wil ik duidelijk over zijn. Ik wacht af wat uit de ministerraad komt en vervolgens zal ik zien wat ik namens de Vlaamse overheid tijdens de COP26 kan vertellen. Dat is voor essentieel en anders ga ik niet. Daar wil ik expliciet over zijn.

Een ander punt dat me van het hart moet, is dat me soms wordt verweten dat ik een beetje te precies ben. Ik wil absoluut maatregelen nemen en ik zal vanuit mijn bevoegdheden maatregelen op tafel leggen. Niemand hoeft schrik te hebben. Ik zal dat doen. Natuurlijk zal elke minister dat ook moeten doen. Zo kunnen we misschien tot een effectief pakket komen.

Ik wil er wel op wijzen dat met betrekking tot, bijvoorbeeld, de uitfasering van stookolie al een beslissing is genomen. In Wallonië is daar nog niets aan gedaan. Als het om de burden sharing gaat, vind ik het verbazingwekkend te horen dat er een reductie met 47 procent moet komen, maar dat ik geen antwoord krijg op de vraag hoe dat zal gebeuren. Ik vind het heel moeilijk en ik zou de fetisj van die doelstelling willen verlaten. We moeten weten waar we ongeveer naartoe moeten gaan, maar ik zou van alle ministers die aan de burden sharing werken, willen horen welke maatregelen ze zullen nemen. Voor hoeveel elektrische wagens zullen zij tegen 2030 zorgen? Hoe zit het met de stookolie? In Wallonië zijn stookolie en andere fossiele brandstoffen meer aanwezig, maar is nog geen enkel initiatief genomen. De federale overheid heeft gigantische doelstellingen, maar neemt weinig maatregelen.

Ik hoop vooral dat we de juiste maatregelen nemen. Het is goed dat het om veel maatregelen gaat. Om die reden ben ik in mijn advisering heel breed gegaan. Ik hoop echter dat we de juiste maatregelen kunnen nemen. Ik zal van mijn kant voorstellen op tafel leggen waarvan ik vind dat ze nodig zijn. Ik heb de andere Vlaamse ministers al voor de zomervakantie gevraagd om ook maatregelen te nemen. Niemand moet van mij verwachten dat ik de doelstellingen laat stijgen zonder dat daar maatregelen tegenover staan. Dat zal ik niet doen.

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, u hebt geen enkele van mijn vragen over de kilometerheffing beantwoord. U hebt de MORA om een advies gevraagd. U hebt een advies gekregen waarin heel duidelijk wordt gesteld dat de MORA voorstander van een kilometerheffing is. De MORA wil dat de Vlaamse Regering die heffing invoert. Ik stel u een vraag en u weigert te antwoorden. Misschien moet ik het als een heel simpele vraag herformuleren. Als het van u afhangt, komt die kilometerheffing voor gewone wagens er wel of niet?

Mijnheer Steenwegen, ik wil ook op u reageren. In uw interpellatie hebt u gesteld dat energie goedkoper moet worden. Dat is waar. Wij willen dat ook, maar elke manier om energie op te wekken die Groen voorstelt, kost meer grondstoffen, meer infrastructuur, meer arbeidskrachten of vaak een combinatie van die drie kosten. Dat is volgens mij niet de manier om energie goedkoper te maken.

Minister, mijn vraag blijft evenwel wat u zult doen. Zult u al dan niet een kilometerheffing invoeren?

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Minister, dit is het meest onzinnige antwoord dat ik in lange tijd heb gehoord. U bent in de Vlaamse Regering de coördinerende minister. U hebt de taak gekregen om te coördineren. U doet dat niet. U hebt daarbuiten blijkbaar veel kracht om iedereen te schofferen en op zijn verantwoordelijkheden te wijzen, maar als u er in uw regering voor moet zorgen dat er met betrekking tot het klimaat iets gebeurt, geeft u niet thuis. U hebt gezegd dat u voor uw eigen bezorgdheden zult zorgen, maar dat de anderen ook voor hun eigen bevoegdheden moeten zorgen. Dat klopt natuurlijk.

Maar er is wel een plan opgemaakt waarbij u en uw collega's duidelijk hebben aangegeven wie waarvoor verantwoordelijk is. En u, minister, u bent coördinerend minister. Dus u moet ervoor zorgen dat die collega's dat ook doen.

En nu komt u hier zeggen: 'Ik zal wel zien.' U hebt niet alleen adviezen gevraagd, u hebt uw collega's inderdaad ook gevraagd naar bijkomende maatregelen. Maar uit uw antwoord begrijp ik dat er niet zoveel uit die vraag is gekomen. Want u zegt: 'Ik zal nog zien. Maar als mijn collega's met niets komen, dan ga ik niet naar Glasgow.' En: 'Mijn collega's moeten dat doen. Ik zorg voor mijzelf, de anderen moeten voor hun eigen bevoegdheden zorgen.'

U hebt alle antwoorden van uw collega's, want die moesten op 15 oktober binnen zijn, zo hebt u verklaard. U weet dus wat de voorstellen van uw collega's zijn. Ik maak uit uw antwoord op dat dat niet veel voorstelt, dat er heel weinig ambitie en enthousiasme is om de verantwoordelijkheden op te nemen. En ik heb daarnet verwezen naar de eerste rapportage van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) en ik nodig u uit om er eens naar te kijken. U zult zien – en ik zie – welke departementen of beleidsdomeinen wél bereid zijn om minstens al een rapportage te maken die op iets trekt en welke er eigenlijk gewoon laten aanvoelen dat het hen niets interesseert. Kijk maar naar de fiches. Daar zult u dat heel goed zien. Sommige departementen antwoorden amper. Ze zeggen: 'Voilà, die maatregel is dat.' En wat is er gebeurd? Niets. En hop, voor budget wordt er niets voorzien.

Wij hebben zelf ook een analyse gemaakt, minister. En ik moet u zeggen dat het heel moeilijk is in dat energieplan. Het is al heel moeilijk om te zien wat er eigenlijk bezig moet zijn. Die maatregelen zijn vaak totaal onduidelijk. Je weet niet wanneer ze moeten opstarten, wanneer ze iets moeten opleveren. Ze zijn niet specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden (SMART) geformuleerd. We hebben zelf gepoogd om, in alle maatregelen, te bekijken welke maatregelen in 2021 al bezig zouden moeten zijn. We hebben er 120 gehaald uit die ruim 300. Voor die maatregelen waren wij er, op basis van de tekst en de beschrijving, van overtuigd dat er iets zou moeten zijn gebeurd. En voor meer dan de helft is het nog niet gestart, loopt men enorm achter of verklaart men dat men het eigenlijk niet meer ziet zitten of dat er geen budget voor wordt voorzien. Ik ben enorm ontgoocheld in uw antwoord op dat vlak. Ik herhaal: ga zelf eens kijken in uw plan. Men slaagt er momenteel niet in en ik zie bij uw collega's weinig bereidheid om verder te gaan.

Wat de doelstelling betreft, heb ik het al gezegd. U wilt zich niet engageren voor de doelstelling, want dat vindt u gemakkelijk. Maar het gaat over die maatregelen. En op het vlak van die maatregelen lukt het dus niet. Deze Vlaamse Regering slaagt er niet in haar eigen zwakke plan uitgevoerd te krijgen, met een lage doelstelling, die u wél wilde realiseren. Iedereen zei dat de maatregelen die in het plan staan niet eens in staat zullen zijn om die doelstellingen te realiseren. En nu voert u die maatregelen nog niet eens uit.

Minister, eigenlijk is dit echt een ongelooflijk ontgoochelend antwoord. U hebt ook gezegd: 'Nee, we zullen niet doen wat de SERV vraagt. We gaan dat niet doen.' De maatregelen die men voorstelt, zijn nochtans heel duidelijk.

Minister, ik wil nog even terugkomen op de vraag of u nu bereid bent om in te gaan op die hogere doelstellingen van Europa, want u hebt daar niet op geantwoord. U hebt gezegd: 'Nee, ik ga daar niet op in.' Eigenlijk is het dát. Maar ik vraag mij toch wel af hoe dat nu ligt binnen uw regering.

We hebben vorige week plenair in het parlement ook een resolutie goedgekeurd, in alle parlementen trouwens. Ik wil een paar elementen uit die resolutie aanhalen. Want ik ga er toch van uit dat u als minister en als regering ingaat op wat het parlement u opdraagt.

U moet niet met uw ogen draaien. Dat is wel het parlementair recht. *(Opmerkingen van minister Zuhal Demir)*

Nee, maar u moet daarvoor niet naar de COP gaan, minister. Ik vind het respectvol dat u zegt: 'Als ik daar niets kan doen, blijf ik thuis.' Dat kan ik wel appreciëren. Maar u moet uw beleid voeren, of u nu naar de COP gaat of niet. We weten dat die COP maar een soort van momentopname is. Maar ondertussen moet er worden gewerkt.

Wat staat er in de resolutie? Die vraagt om naar aanleiding van de COP – maar het gaat natuurlijk niet alleen over de COP – ten eerste: "(...) het principe van 'science-based policy' actief uit te dragen, wetenschappelijk onderbouwde beleidsmaatregelen te nemen en specifiek de rol van de rapporten van het IPCC en het IPBES als essentiële beleidsondersteunende documenten te benadrukken".

Met andere woorden, minister, deze resolutie roept u op om uw beleid af te stemmen op wat wetenschappelijk wordt aangegeven door de Verenigde Naties via verschillende comités.

Die science-based policy gaat nog veel verder dan die 55 procent, die vraagt nog meer. Die zegt dat het niet mogelijk is om bij 1,5 graden te blijven als we alleen 55 procent halen tegen 2030. Die gaat dus nog verder.

De voorzitter: Mag ik vragen om stilaan af te ronden? U bent over uw tijd gegaan.

Chris Steenwegen (Groen): Ten tweede, de resolutie wil steun uitspreken voor de Europese ambitie om tegen 2050 te evolueren naar een klimaatneutrale Europese samenleving. Ze zegt ook dat men voor de min 55 procent die de Europese Unie heeft goedgekeurd, actief het engagement moet aangaan en bijkomende maatregelen moet nemen om de opgelegde doelstelling te realiseren.

Minister, bent u bereid om zich als Vlaamse Regering in te schrijven in de doelstelling zoals opgelegd door Europa? Bent u ook bereid daar de nodige maatregelen voor te nemen in overeenstemming met alle adviesraden die daarover een advies hebben bezorgd?

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, ik sluit me aan bij de opmerkingen van collega Steenwegen. Als lid van de commissie Mobiliteit wil ik toch benadrukken dat we morgen de minister van Mobiliteit zullen ondervragen over de vele maatregelen die nodig zijn op het vlak van mobiliteit om de doelstellingen te halen. Ik wil u wel een specifieke vraag stellen.

De minister van Mobiliteit heeft gezegd dat de slimme kilometerheffing een systeem is waar we de komende jaren naartoe moeten evolueren. Het zal niet voor 2024 zijn, maar wel voor de volgende legislatuur. Een andere meerderheidspartner, CD&V, heeft gisteren haar klimaatplan bekendgemaakt en zegt ook dat het heel belangrijk is om met een slimme kilometerheffing te komen.

Minister, wanneer de Vlaamse Regering overmorgen spreekt over een klimaatplan, dan blijft vooral de vraag wat het standpunt is van de N-VA over die slimme kilometerheffing. Het is belangrijk dat ook u en uw partij zich daarover helder uitspreken, zodat we weten wie dit voorstel, waar toch alle adviezen van de OESO tot de MORA tot de SERV om vragen, genegen is en mee wil realiseren. Ik sluit me dan ook aan bij de vraag van collega Claes om u daar duidelijk over uit te spreken.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, ik was nogal geprikkeld door uw antwoord, maar dat zou niet moeten verrassen. Het komt in wezen altijd op hetzelfde neer: we doen al veel en er is binnen de regering geen zin om nog veel meer te doen en

voor de rest mag de wereld vergaan; het maakt op zich niet zoveel uit, onze enige zorg is dat wat we zelf hebben beslist, we zullen doen en daar stopt het.

Minister, gezien de alsmear duidelijker bewijzen van de impact die klimaatverandering vandaag heeft, kunt u zich er daarmee niet van afmaken. Dat is misschien politiek handig op de zeer korte termijn, maar het gaat niet om het formuleren van stoere doelstellingen en kijken of u die meer haalt dan anderen, het gaat erom een impact te hebben.

De vraag is of deze Vlaamse Regering de ambitie heeft om enige impact te hebben op het klimaatbeleid en of ze de ambitie heeft om daar alle mogelijke instrumenten voor in te zetten. In die zin zijn suggesties zoals die van de SERV bijzonder welkom, want ze zijn een heel duidelijke piste van wat er mogelijk is, wat het zou kosten en wat het rendement is. Het minste wat een regering kan doen, is goed argumenteren waarom ze sommige dingen niet doet. Ik blijf het jammer vinden dat deze regering in het huidige wereldwijde klimaat van bezorgdheid voor klimaatverandering, zich ervan afmaakt met een aantal in wezen administratieve argumenten over cijfers.

Het gaat hierom: neemt men dit ernstig, wenst men iets te doen en wenst men alle goedmenende initiatieven en suggesties ernstig te bekijken, zeker wanneer die komen vanuit een instelling als de SERV die zowel werkgevers als werknemers vertegenwoordigt en een hoop expertise bundelt? Dit verdient iets meer ernst in uw antwoord dan wat ik vandaag vanuit de Vlaamse Regering hoor.

Ik vind dat jammer en ik wil u ertoe oproepen om dat op een serieuzere manier te doen. Want uw antwoord is er een van pure politieke redenering en die fase zijn we ondertussen eigenlijk al ruimschoots voorbij. Zelfs bij een aantal van uw coalitiepartners hoor ik dat, minstens in de gazet. En als blijkt dat ze geen voorstellen voor beleid hebben, dan is het aan u om dat op tafel te leggen en aan te klagen dat ze u niet willen helpen. En dan hoor ik het graag.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel, collega's. Ik ben coördinerend minister. Ik heb verschillende voorstellen, die ik al heb voorgelegd op interkabinettenwerkgroep (IKW's) en ook nog zal voorleggen, ook al gaat het misschien over de bevoegdheid van een andere minister.

Maar het is natuurlijk wel een collectieve beslissing. Dat wil ik benadrukken. Ik ben niet de minister die zegt: "Ik ken de oplossingen voor het klimaatprobleem. Alleen weet ik niet hoe ik daarna nog herkozen raak." Dat heb ik hier niet gezegd. Dat is een uitspraak van collega Tobback van 2007. Ik zeg wel dat ik weet wat het probleem is en dat ik ook weet wat klimaatverandering kan betekenen. Heel concreet betekent dat: droogte, overstromingen. Het is ook al heel concreet geworden. We werken aan een versterking van het klimaatadaptatieplan. Ik hoop dat we daarmee kunnen landen.

Maar ik hoop dat ik er heel duidelijk over ben dat we ook het klimaatprobleem moeten oplossen, dat we ook moeten gaan naar die broeikasreductie, en liefst zoveel mogelijk, met de juiste maatregelen. Maar dat betekent ook wel dat we collectief En ik hoop dat we dat vrijdag kunnen. Ik kan er nu niet op vooruitlopen. Ik heb als coördinerend minister op verschillende domeinen voorstellen gedaan. Je kunt een aantal voorstellen gefaseerd invoeren. Ik heb in de krant een heel klimaatplan gelezen van CD&V met 23 maatregelen. Ik heb de dag zelf gevraagd of ik dat klimaatplan kon inkijken en wat die 23 maatregelen zijn, omdat we die misschien ook kunnen hanteren in dit hele verhaal. Ik heb ze nog niet ontvangen en hoop dat ik ze binnenkort zal hebben. Maar zo gaan we natuurlijk niet vooruit.

Ik hoop – dat is althans mijn bedoeling – de komende dagen en dagen voorafgaand aan de COP het klimaatplan verder te kunnen versterken met goede en juiste maatregelen. Het is goed, collega Stijn Bex, dat u het morgen in de commissie Mobiliteit ook nog eens aanhaalt.

Maar we zijn er nog niet. Er zullen extra maatregelen moeten worden genomen, als we op zijn minst al die 35 - procentdoelstelling willen behalen. De komende weken en dagen zal dat duidelijk moeten worden en zullen we knopen moeten doorhakken. We zullen uiteraard alle voorstellen ernstig bekijken, collega Tobback. Hopelijk zullen we daarna maatregelen kunnen nemen. Want nogmaals, aan het tempo dat we op dit moment volgen, 1 procent per jaar, betekent dat dat we tegen 2030 op 10 procent zullen eindigen. Dit gaat niet. Dat geef ik ook toe. We zullen extra maatregelen moeten nemen. Ik kan ze nu natuurlijk niet op tafel leggen. Ik kan me nu ook niet uitspreken voor of tegen die maatregelen. Dat maakt het allemaal veel moeilijker. Maar ik denk dat de wil er is, bij verschillende collega's en verschillende coalitiepartners, om met dit dossier voldoende ambitieus te zijn en tegelijk het te realiseren en te concretiseren.

Collega, ik zal het voortgangsrapport nog eens goed bekijken. Ik zie ook wel wat er in een aantal fiches staat en dat het nog niet in opstart is. We zullen bekijken waar we misschien wat strenger moeten zijn. Het is nog maar een jaar in opstart, maar dat neemt niet weg dat we het goed moeten vasthouden en in gesprek moeten treden met de collega's wanneer het nodig is. Als er in de fiches bij bepaalde maatregelen bijvoorbeeld staat 'geen informatie beschikbaar', dan is dat op zich al heel raar. Dat kan natuurlijk niet de bedoeling zijn. Dat zal ik nog wat sterker moeten opvolgen.

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, u hebt opnieuw op geen enkele manier mijn vragen over de kilometerheffing beantwoord. Als slotreplik kan ik enkel oproepen om niet mee te gaan in die kilometerheffing. Er was geen draagvlak voor, er is geen draagvlak voor en er zal binnenkort ook geen draagvlak voor zijn. De mensen die nu in de file staan, zullen dat in de toekomst ook moeten doen. Ze staan tegen hun zin in de file, maar ze hebben geen andere keuze, want er wordt toch niet in alternatieven als het openbaar vervoer geïnvesteerd. U en de verschillende adviesraden die de kilometerheffing zagezegd aanraden, weten dat ook. Ze weten goed genoeg dat dit niets met het klimaat te maken heeft. Dat is het excuus. De echte reden is het uitoefenen van controle, het sturen van mensen, het vergroten van de greep van de overheid en de grote bedrijven op de maatschappij en het verder inperken van de keuzevrijheid. Het Vlaams Belang gaat daar nooit mee akkoord.

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Minister, er zit enige incoherentie in uw verhaal. Enerzijds geeft u steeds toe dat we er met de huidige maatregelen niet komen. Het gaat veel te traag en we zullen er tegen 2030 nooit komen. U hebt het over 1 procent. Dat wordt dan 10 procent, maar het gaat dan nog om een coronajaar. Anderzijds geven al uw adviesraden gelijkaardige adviezen om op te schalen en sterkere maatregelen in werking te laten gaan, maar u past daarvoor. Ik vind dat incoherent.

Ik heb u al geholpen, want ik heb de andere ministers van de Vlaamse Regering al vragen om uitleg over de uitvoering van het Vlaams Energie- en Klimaatplan gesteld. Ik weet dan ook goed wat het enthousiasme is. Vaak krijg ik nietszeggende antwoorden die vooral laten aanvoelen dat het niet vooruitgaat. Ik stel vast dat de Vlaamse Regering een probleem heeft. Ik hoop dat de Vlaamse Regering orde op zaken kan stellen en er overmorgen in slaagt een aantal bijkomende maatregelen

goed te keuren. Indien dat niet mogelijk zou zijn, hebt u naar de week nadien verwezen.

Ik had deze interpellatie oorspronkelijk tot de minister-president willen richten. Vermits hij in Dubai is, gaat dat nu niet, maar indien u als coördinerend minister duidelijk niet de instrumenten of de power hebt om het Vlaams Energie- en Klimaatplan op gang te trekken en te versterken, zullen we ons uiteindelijk toch tot hem moeten richten. We wachten vol spanning op de resultaten en ik hoop u in Glasgow te ontmoeten, want dat zou betekenen dat vooruitgang is geboekt en dat een aantal belangrijke maatregelen zijn goedgekeurd. Indien dat niet het geval is, hoop ik u in Glasgow niet te zien en zullen we in deze commissie de degens blijven kruisen.

De voorzitter: De vraag om uitleg en de interpellatie zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de visie van de minister op de resolutie over COP26, de VN-Klimaatconferentie in Glasgow van november 2021 – 460 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Voorzitter, op 20 oktober 2021 heeft het Vlaams Parlement een resolutie goedgekeurd over die fameuze COP26, de klimaatconferentie van de VN in Glasgow in november 2021. In de resolutie wordt de Vlaamse Regering onder meer opgeroepen om tijdens de COP26 een aantal zaken te ondersteunen.

Minister, ondanks het feit dat de resolutie door Vlaamse volksvertegenwoordigers van de meerderheidspartijen is ingediend, wijkt ze op sommige vlakken significant af van het beleid dat u sinds uw aantreden hebt gevoerd. U hebt er in het verleden vaak op gehamerd dat het gevoerde klimaatbeleid haalbaar en betaalbaar moet zijn. Dat is uw mantra en het klinkt ook goed, maar in de resolutie schitteren die woorden door hun afwezigheid. Bovendien wordt geen enkele verwijzing gemaakt naar de nieuwe technologische ontwikkelingen en naar de belangrijke rol die nucleaire energie kan spelen in de energietransitie en in de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen, voor wie dat zou wensen.

Het is ook vreemd dat een resolutie vanuit het Vlaams Parlement niet wijst op de specifieke positie van Vlaanderen als geïndustrialiseerde en dichtbevolkte regio. Die resolutie doet eigenlijk alsof Vlaanderen geen eigenheid heeft, geen eigen karakter, geen geschiedenis, alsof Vlaanderen niet bestaat in de wereld.

De minister heeft eerder al meermaals haar voorkeur voor kernenergie geuit, tot mijn grote vreugde, en ook verwezen naar die specifieke positie waarin Vlaanderen verkeert.

In de resolutie wordt eveneens gehamerd op de noodzaak van internationale klimaatfinanciering, een vorm van ontwikkelingssamenwerking die specifiek gericht is op de strijd tegen de klimaatverandering. We hebben vandaag nog vernomen dat minister Meryame Kitir van Vooruit miljoenen stuurt naar de Sahel om daar bomen en planten te zetten, een regio die meer regenval kent dankzij de klimaatverandering en de afgelopen decennia dus enorm is vergroend. Om maar aan te geven hoe ongelooflijk absurd dat klimaatbeleid is en dan zeker het feit dat miljoenen van ons belastinggeld naar een regio als de Sahel gaan.

Het is bij internationale klimaatfinanciering echter in de meeste gevallen zeer moeilijk tot onmogelijk om te verifiëren of specifieke projecten wel een effect hebben op klimaatverandering of adaptatie. In de resolutie wordt ook niet verduidelijkt welke vorm de internationale klimaatfinanciering moet aannemen. Bovendien is er ook sprake van aansprakelijkheid en compensatie tussen ontwikkelde en ontwikkelingslanden. Wat dit concreet betekent, is niet duidelijk en dat geeft de resolutie nota bene zelf ook aan. De kerngedachte die daarachter zit, is echter wel duidelijk: ontwikkelde landen zoals de onze moeten financieel opdraaien voor de zogenaamde schade die ze zouden aanrichten door de klimaatverandering, ten faveure van ontwikkelingslanden. Dat is op zijn minst een controversieel idee te noemen waar heel wat vragen bij kunnen worden gesteld, zeker in het licht van de uit de pan swingende energieprijzen.

De resolutie bevat tot slot ook nog heel wat linkse en niet-onderbouwde politiek correcte stokpaardjes, zoals de stelling dat de klimaatcrisis op verschillende manieren niet genderneutraal is. Het is gewoon lachwekkend dat een dergelijke resolutie wordt ingediend en goedgekeurd door een partij als de N-VA. Ik kan er met mijn verstand niet bij.

En dan zijn er natuurlijk ook de zogenaamde klimaatvluchtelingen. In de resolutie wordt zelf de deur opengezet voor het erkennen van de zogenaamde klimaatvluchteling, oftewel het toestaan van een ongebreidelde instroom van migranten onder het mom van klimaatverandering. Dat er landen zijn in die regio met die zogenaamde verschrikkelijke klimaatverandering zoals Israël die gewoon een welvarende, fatsoenlijke samenleving hebben opgebouwd met allerlei technieken en technologieën, daar wordt aan voorbij gegaan. Het probleem is natuurlijk helemaal niet het klimaat daar, het probleem zijn de verschrikkelijke 'hellholes' van Afrikaanse en islamitische snit die geen moer geven om klimaatverandering, laat staan om het welzijn van hun bevolking.

Minister, wat is uw reactie op die potsierlijke resolutie met klimaatvluchtelingen, met genderneutraliteit, met vage zinnen over klimaatfinanciering, een nieuwe vorm van ontwikkelingssamenwerking?

Zult u alle gevraagde stellingen uit de resolutie vertolken op COP26? Zo niet, welke stellingen, aanbevelingen en vragen uit de resolutie zult u niet vertolken?

Plant u naar aanleiding van de resolutie en COP26 het Vlaams klimaatbeleid aan te passen? Zo ja, op welke manier?

Hebt u naar aanleiding van deze resolutie overleg gehad met uw collega's in de andere regeringen aan wie de resolutie gericht werd? Zo ja, wanneer vond dit overleg plaats en wat werd er concreet besproken? Zo niet, plant u nog een dergelijk overleg te plegen in de aanloop naar COP26?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord,

Minister Zuhal Demir: Het gaat om een resolutie die in het Vlaams Parlement werd goedgekeurd op basis van een parlementaire oefening, waarbij heel wat parlementsleden van de verschillende entiteiten hebben samengewerkt. Ik denk dat dit proces geresulteerd heeft in een evenwichtige resolutie waarin een ruime meerderheid van dit Vlaams Parlement zich kan vinden. Ik merk ook dat hier enkele belangrijke elementen in verwerkt zijn. Ik denk dan aan het belang van innovatie en onderzoek, de duidelijke oproep naar andere handelsblokken om hun verantwoordelijkheid te nemen, het belang van een sociaal rechtvaardige transitie, de link tussen klimaat en biodiversiteit.

Collega Van Rooy, u verwijst in uw vraag onder meer naar passages over internationale klimaatfinanciering en gender. Ook hier zijn de formuleringen in de

resolutie wat mij betreft voldoende evenwichtig. Aangezien de tekst van de resolutie voldoende evenwichtig is en niet tegenstrijdig is met de posities van de Vlaamse Regering, zal ik deze meenemen en verdedigen op COP26, als het me lukt om daar te geraken.

De resolutie vraagt ook aan de verschillende regeringen om zo snel mogelijk tot een akkoord te komen over de intra-Belgische 'burden sharing', bij voorkeur voor de start van COP26. In deze context heb ik eerder deze maand ook een overleg gehad met mijn collega's van de andere entiteiten. Er wordt nu met de verschillende betrokken kabinetten gezocht naar een akkoord. Indien nodig zullen we de gesprekken hierover verderzetten in Glasgow waar alle betrokken ministers ook fysiek aanwezig zullen zijn.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister Demir, u hebt blijkbaar een heel andere resolutie gelezen dan ikzelf. Ik heb de voornaamste bezwaren opgesomd in mijn inleiding. De essentie is natuurlijk dat dit haalbaar en betaalbaar moet zijn, waar u steeds op hamert, maar dat is volledig afwezig in deze resolutie. Deze resolutie zet de deur volledig open – al is het op een vage manier maar dat is allicht nog erger – voor steeds meer geld van onze samenleving, van Vlaanderen, naar klimaatfinanciering, naar het klimaat, naar alles wat te maken heeft met CO₂-reductie. Het is me een raadsel hoe u dit een evenwichtige resolutie kunt noemen, want ze staat, nogmaals, compleet haaks op de woorden die u steeds uitspreekt en op uw terechte bezorgdheid – ik geloof u daar wel in, u bent daar volgens mij zeer oprecht in – om het beleid in Vlaanderen voor de Vlamingen haalbaar en betaalbaar te maken.

Er wordt gesproken over internationale klimaatfinanciering waarbij de geïndustrialiseerde rijke regio's moeten betalen voor het klimaat in ontwikkelingslanden. Hoe kan dat voor ons ooit betaalbaar en haalbaar zijn? Dat kan gewoon per definitie niet, want dat is geld dat wij sowieso verliezen aan regio's in continenten zoals Afrika en het Midden-Oosten, om daar weet-ik-wat mee te gaan doen. Wij zouden daar het klimaat gaan sturen en daar aan CO₂-reductie doen terwijl de Chinezen het daar vol steenkoolcentrales hebben gezet en recent hebben beslist dat steeds meer steenkoolmijnen opnieuw zullen worden geopend. Op enkele dagen tijd stoten die Chinezen evenveel CO₂ uit als wij denken te kunnen besparen het komende decennium. Ziet u nu zelf niet hoe potsierlijk dat is en hoe belachelijk en desastreus het is voor onze welvaart om te denken dat wij de CO₂ daar moeten terugdringen en daar veel geld in moeten stoppen? Daar komt het uiteindelijk op neer. U kunt dit niet blijven verbergen achter haalbaar en betaalbaar terwijl ze in China op enkele dagen tijd die inspanning hier in Vlaanderen totaal teniet doen.

De voorzitter: Mag ik u vragen om af te ronden?

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, ik wil u oproepen om, net zoals de Chinezen trouwens, weg te blijven op COP26, om uw middelvinger op te steken naar die potsierlijke pogingen om het klimaat te sturen en u nog enkel te bekommeren om het haalbaar en betaalbaar maken van de energierekening van de Vlaming.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Het feit dat u, samen met de andere extreme partij, de resolutie niet mee hebt ondertekend, zegt veel over uw discours, mijnheer Van Rooy. U kunt het mij kwalijk nemen, maar ik wil inderdaad stappen voorwaarts zetten. Ik wil wel die broeikasreductie realiseren. Ik wil dat anderen dat ook doen en dat het wereldwijd gebeurt.

U bent tegen internationale klimaatfinanciering. Wij hebben in de Vlaamse Regering afgesproken dat we dat doen via Vlaamse bedrijven die we inzetten. Het geld zal dus via Vlaamse bedrijven gaan, die hun eigen technologie en hun eigen innovatie dan ook wereldwijd kunnen gebruiken. U bent daartegen. Ik vind dat goed, want uiteindelijk zal de reductie wel wereldwijd naar beneden moeten. Het is ook de taak van Europa en van anderen om de andere grootmachten daarin mee te nemen. Dat is in ieder geval mijn ambitie, om de broeikasreductie wel te realiseren. Dat is duidelijk niet uw ambitie. Dat is een verschillende visie. Maar ik zou vooral willen vragen om altijd hoffelijk en beleefd te zijn, ook als u spreekt over derdewereldlanden.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Hoffelijk en beleefd? Mevrouw Demir, u gaat niet eens in op mijn argumenten. Kom mij hier dus niet de les spellen over hoffelijk en beleefd zijn. China stoot op enkele dagen tijd de CO₂ uit die u probeert te besparen in dat kleine regiootje hier in West-Europa dat Vlaanderen heet. Dus kom hier niet af met 'beleefd'. U bent zelf niet beleefd genoeg om daarop in te gaan, maar ik begrijp dat ook, want u hebt daar geen enkel argument voor.

En u moet mij niet extreem noemen. Wie zijn extreem? De PVDA heeft zich overigens onthouden op die resolutie, omdat ze vindt dat die niet ver genoeg gaat. Dat is nog extremer dan extreem. En de partijen die deze resolutie indienen, die zijn extreem. Die willen de CO₂ op een extreme, fanatieke, ultrakorte manier terugdringen, ten koste van alles. Dat mag geld kosten. Dat mag de welvaart van de Vlamingen aantasten. Dat mag de vrijheid van de Vlamingen aantasten. Mijn collega Bart Claes heeft het daar terecht over gehad. De regelnevelij swingt de pan uit, samen met de energieprijzen. En deze Vlaamse Regering zal daar op een gegeven moment wel op afgerekend worden door de mensen, door de Vlamingen die wel gezond verstand hebben en die zoiets hebben van: 'Laat dit toch allemaal geleidelijk gaan.' Wij geloven niet in die CO₂-dogmatiek, die tenietgedaan wordt door grootmachten zoals China, waar wij in Vlaanderen nul impact op hebben. We hebben wel een impact op de energiefactuur, maar nul impact op de CO₂-uitstoot.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de selectieve inzameling van luiers – 393 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Uit een sorteeraanlyse van 2013 van huishoudelijk restafval in Vlaanderen, bleek dat restafval voor 12,01 procent bestaat uit een hygiënische fractie van luiers en incontinentiemateriaal. Dat is een immense afvalberg voor bijvoorbeeld gezinnen met jonge kinderen, maar ook in de zorgsector en bij kinderdagverblijven. Omdat ze bij het restafval belanden, worden ze verbrand. Ikzelf, maar ook de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) zijn ervan overtuigd dat we hier grote milieuwinsten kunnen boeken indien we de materiaalkringloop van deze materialen kunnen sluiten.

Bovendien hebben de producenten van wegwerpluiers interesse om samen te werken rond een ketenbenadering. Er zijn de laatste tijd ook verschillende initiatieven rond de recyclage van wegwerpluiers ontstaan in Europa. De OVAM diende een projectvoorstel Cmartlife in bij de Europese Commissie waardoor ze een budget beschikbaar krijgen. Er is een totaalbudget van 18 miljoen euro waarvan 10,8 miljoen euro aan Europese subsidies. Het project heeft als doel het

Vlaamse afvalbeleid tot uitvoering te brengen met een bijzondere focus op het uitvoeringsplan kunststoffen. Centraal in het project staat het verminderen van de hoeveelheid huishoudelijk restafval met 15 procent tegen 2027. Omdat wegwerpluiers tot wel 12 procent van het huishoudelijk afval uitmaken, is dit een prioritaire afvalstroom van Cmartlife.

Uit mijn vorige mondelinge vraag weet ik dat er een multidisciplinaire groep is samengesteld om het project uit te voeren. De partners nemen deel aan halfjaarlijkse projectvergaderingen en er is bilateraal overleg met het team van de OVAM. Men hoopt dus om de luierketen te verduurzamen door onder meer wegwerpluiers te recyclen. In het buitenland lopen daarvoor initiatieven.

In opvolging van mijn mondelinge vraag in januari van dit jaar had ik graag geweten hoe ver het project staat. Er zouden twee recyclagetechnologieën operationeel zijn in Europa, namelijk in Italië en Nederland. Deze exploitanten zouden ook de interesse hebben om in Vlaanderen te investeren. Zijn hierover nog verdere gesprekken geweest? Zijn er concrete recyclagetechnologieën in Vlaanderen op til, al dan niet door de buitenlandse exploitanten?

Welke contacten zijn er nog geweest met de producenten van luiers in Vlaanderen? Welke oplossingen zijn er met hen gevonden om de afvalstroom duurzamer te maken en klaar te maken voor recycling?

Welke praktijktesten zijn er geweest om te zien of de recyclaten uit de recyclinginstallaties in Italië en Nederland voldoen aan onze einde-afvalcriteria?

Welke inzamelscenario's liggen klaar of zijn in onderzoek en hoe zal selectieve inzameling georganiseerd worden? Met wie zijn welke gesprekken voor de inzameling opgestart? Wanneer verwacht u een finale beslissing?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Er is vanuit de OVAM een structureel overleg opgezet tussen de partners uit de hele luierketen, van producenten tot inzamelaars en potentiële recycleurs, met als doel een duurzame oplossing te vinden voor deze afvalstroom. Ik kan u bevestigen dat dankzij deze samenwerking en het daaruit volgend beleidskader, er nu vertrouwen is, waardoor er inderdaad interesse is om ook in Vlaanderen te investeren in luierrecycling.

Nieuwe initiatieven van ondernemingen die oplossingen bieden om deze materiaalkringloop te sluiten, wil ik financieel ondersteunen. Momenteel loopt de call voor de ondersteuning van de recycling hub. Projecten kunnen tot begin december worden ingediend, waarna er een selectie zal gebeuren. In totaal zijn twee calls voorzien voor samen 30 miljoen. Dat is heel wat. Er is vanuit de sector al heel wat interesse aangegeven voor deze call.

In het structureel overleg dat de OVAM organiseert, is ook EDANA betrokken, de internationale federatie van die industrie, en dit samen met hun belangrijkste leden Ontex Global en Essity. De hele ketenwerkgroep volgt nauwgezet de lopende onderzoeken op, zoals de einde-afvalcriteria voor de recyclaten en de haalbaarheidsstudie van verschillende inzamelscenario's voor het luieraafval.

Momenteel loopt een onderzoek, uitgevoerd door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) in opdracht van de OVAM, om de nieuwe analysemethodes met betrekking tot pathogenen en medicijnresten in de praktijk te testen bij beide recyclingbedrijven.

Deze analysemethodes werden in de zomer door VITO uitgewerkt en moeten nu nog een praktijktoets ondergaan. Zodra dit onderzoek afgerond is, kan ik het

wetgevend kader en de voorwaarden voor de recyclage van luiers opnemen in de volgende aanpassing van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (Vlarema).

De impactanalyse van mogelijke inzamelscenario's voor luierafval bij burgers en bedrijven in Vlaanderen zal eind november afgerond zijn. De impact van verschillende inzamelscenario's van luiers en incontinentiemateriaal wordt onderzocht, zoals inzameling via huis-aan-huisophaling, inzameling via containers geplaatst op specifieke inzamelpunten of via de recyclageparken.

De resultaten van dit onderzoek moeten nog besproken worden met de stuurgroep. Hierin zijn zowel de private inzamelaars, de lokale besturen als de producenten vertegenwoordigd.

Uit dit onderzoek verwacht ik beleidsconclusies en zal ik de finale beslissing nemen of en vanaf wanneer luiers selectief zullen worden ingezameld voor recyclage. Ik voorzie dan ook om in het nieuwe uitvoeringsplan voor huishoudelijk en gelijkwaardig bedrijfsafval, dat momenteel wordt voorbereid, als actie op te nemen dat het wettelijk kader dat nodig is voor een selectieve inzameling wordt uitgewerkt.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Het is duidelijk dat er heel wat in beweging is. Ik ben ook blij dat u heel duidelijk aangeeft dat in de call recyclagehub de mogelijkheid wordt geboden aan diegenen die interesse hebben om daarvan gebruik te maken. Ik kan me echter wel voorstellen dat bedrijven de sprong enkel wagen als we zelf een heel duidelijk regelgevend kader uitwerken waarin we aangeven dat er een selectieve inzameling moet gebeuren.

Daarom, minister, wil ik even stilstaan bij wat u op het einde van uw antwoord zei. U zei eind november de resultaten te verwachten van het onderzoek rond inzamelscenario's, waarna die besproken worden met de sector. Vervolgens zei u: dan zullen we bekijken of en wanneer we tot een selectieve inzameling kunnen overgaan. Mag ik daaruit afleiden dat de huidige projecten, die toch al in een vergevorderd stadium zitten, momenteel nog niet volledig positief beoordeeld kunnen worden? Of ben ik dan te negatief en mag ik er wel degelijk van uitgaan dat we effectief evolueren naar een selectieve inzameling en recyclage van luiers?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: De timing is eind november voor de inzameling en januari voor de toetsing van de recyclagetechnieken. Dan is het natuurlijk afwachten wie er allemaal meedoet met de call. Blijkbaar is er wel heel wat interesse. Ik moet er vanuit het beleid natuurlijk op toezien dat alles in orde is, dat het onderzoek goed afgerond is en dat het beleidskader er ook is.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, dat begrijp ik inderdaad. We moeten ervoor zorgen dat het gehele verhaal klopt. Ik denk dat het heel belangrijk is dat alle elementen meegenomen kunnen worden. Maar ik ben ondertussen toch al iets positiever gestemd, want ik heb de indruk dat u hoopt dat we effectief tot een aparte inzameling kunnen overgaan om aan recyclage te kunnen doen. We zullen dit dossier de komende weken en maanden verder opvolgen en we leven alleszins ook op hoop.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de schade aan woningen door waterwinning – 412 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over scheuren in huizen – 451 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Voorzitter, collega's, minister, mijn vraag gaat eigenlijk over een concrete situatie in Zuid-Limburg, maar ruimer ook over deze problematiek op andere plaatsen in Vlaanderen. De waterwinning in Rukkelingen-Loon – in Heers dus –, uitgebaat door de Watergroep, staat in voor een groot gedeelte van de drinkwatervoorziening van een deel van Zuid-Limburg. Ik bespaar u de details. Het komt er eigenlijk op neer dat de inwoners uit de omgeving menen ernstige hinder te ondervinden als gevolg van de waterwinning: scheuren in de woningen, verzakkingen, het brongebied in het Hornebos ligt volledig droog, het moerasgebied is verdwenen, bomen vallen om et cetera.

Het heeft vorige week de media gehaald, want het is inderdaad een acuut probleem.

De link tussen de schade en de waterwinning is volgens de bewoners, hun adviseurs en advocaten duidelijk: de getroffen huizen staan allemaal in de zone waar de waterwinning van De Watergroep wordt uitgebaat. Volgens De Watergroep daarentegen is er helemaal geen verband tussen de schade aan de woningen in de omgeving en de grote hoeveelheden grondwater die dagelijks worden opgepompt. De Watergroep voert aan dat ze daar al jaren die activiteiten uitvoeren. Nochtans heeft de grote watervloed in juli aangetoond dat de beken daar droog stonden terwijl de omgeving wel te kampen had met wateroverlast.

Daarom hebben een aantal bewoners ondertussen gerechtelijke stappen ondernomen tegen De Watergroep. Ik heb u daarover trouwens schriftelijk al enkele technische vragen gesteld, waarop u geantwoord hebt, waarvoor dank. De bewoners vragen nu dat er een onafhankelijke deskundige wordt aangesteld om de oorzaak van de barsten en scheuren te achterhalen.

In antwoord op mijn schriftelijke vraag van 18 september zei u dat u geen weet hebt van andere locaties. Mijn vraag was namelijk ook of er nog andere locaties zijn met gelijkaardige schadegevallen in Vlaanderen, waar ook waterwinning gebeurt. Dan zou eventueel een vergelijking gemaakt kunnen worden en nagegaan kunnen worden of het geen groter probleem is, dat zich niet alleen lokaal in Heers voordoet. Dan zou er misschien een beroep gedaan kunnen worden op een of andere schadevergoeding.

Ik heb hierover de volgende vragen, minister.

Zult u zelf initiatieven nemen om de problematiek van grondverzakkingen en uitdroging in de omgeving van de waterwinning in Rukkelingen-Loon in kaart te brengen? Overweegt u om zelf een deskundige aan te stellen om de oorzaak van de schade aan de woningen te achterhalen?

Erkent u dat er een meer algemeen probleem is in Vlaanderen van schade door grondwaterwinning voor drinkwaterproductie? Bent u eventueel bereid om vanuit

uw bevoegdheden de impact van zeer grote waterwinningen op de omgeving in kaart te brengen?

Volgens De Watergroep is de toenemende droogte door klimaatverandering een mogelijke oorzaak van de verzakkingen en de schade aan de woningen, eerder dan de waterwinning zelf. Deelt u dat standpunt? In welke mate worden de effecten van de klimaatverandering en de toenemende droogte op waterwinning onderzocht? Worden de effecten van klimaatverandering en verdroging meegenomen in de beoordeling of evaluatie van waterwinningen? Kan het toegelaten debiet van een waterwinning worden beperkt wegens de effecten van klimaatverandering?

In tegenstelling tot Wallonië zou België geen specifieke regeling hebben om schadelijders te vergoeden voor de schade veroorzaakt door grootschalige waterwinning voor drinkwaterproductie. Welke opties ziet u momenteel voor de getroffen eigenaars om een schadevergoeding te verkrijgen, behalve een procedure aanspannen bij de rechtbank? Bent u eventueel bereid een specifieke vergoedingsregeling, bijvoorbeeld in de vorm van een schadefonds, uit te werken?

Wat denkt u in dat verband van de federale wet die zou dateren van 1977, waarin wel een schadevergoeding wordt voorzien? Blijkbaar werd die wet niet meegenomen bij het regionaliseren van heel de problematiek. Als dat gebeurd was, zouden die mensen vandaag een beroep kunnen doen op die regeling, die vroeger federaal was. Het ging over een "voorschottenfonds voor schadeloosstelling voor schade veroorzaakt door pompen en winnen van grondwater". De wettelijke basis is de wet van 10 januari 1977, maar blijkbaar is die niet overgenomen bij de overheveling naar Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): De vraag werd al voor een stuk geduid. De berichten over scheuren in huizen blijven ons bereiken. Die waren de aanleiding tot mijn vraag, in opvolging van een eerder debat hierover in deze commissie.

Een Pano-reportage in maart van dit jaar bracht de gevolgen in beeld van de uitdrogende klei- en leemgronden waardoor barsten in huizen ontstaan. Sommigen huizen bleken onherstelbaar beschadigd en moeten zelfs afgebroken worden. De afgelopen week hoorden we de noodkreten van inwoners uit Heers die geconfronteerd worden met scheuren in hun huizen. Zij wijten dit probleem aan het oppompen van grondwater door De Watergroep.

De slachtoffers uit Heers hebben een zaak gestart voor de burgerlijke rechtbank, maar die zou pas behandeld worden in maart 2022. Ondertussen zien ze toe hoe de barsten in hun huis zich verder uitbreiden. Het fenomeen neemt de laatste jaren sterk toe in andere regio's, zoals de streek rond Kortrijk, Ieper en de Vlaamse Ardennen.

In de commissievergadering van 23 maart kwamen naar aanleiding van de Pano-reportage van 10 maart een heel aantal vragen aan bod rond deze thematiek, specifiek gelinkt aan de scheuren in huizen. Gezien de aanhoudende problematiek had ik u daarom graag de volgende vragen gesteld.

Het feit dat in Heers, maar ook in andere regio's, woningen uit het niets lijken te barsten, zou ons toch vragen moeten doen stellen bij de diverse mogelijke oorzaken. Liggen natuurlijke fenomenen en/of menselijke ingrepen aan de basis daarvan? Welke studies bevestigen of ontkrachten dat? Wie onderzoekt of er een oorzakelijk verband is tussen de scheuren aan woningen specifiek in Heers en de lokale drinkwaterwinning? Die vraag stel ik om een beter beeld te kunnen krijgen van de mogelijke oorzaken en hoe die aan elkaar gelinkt worden.

Hoe wordt het grondwaterpeil in de omgeving van waterwinningsgebieden en de impact ervan op de omgeving gemonitord? Ik ga ervan uit dat dat gemonitord wordt, maar als dat niet zo is, dan hoor ik het ook graag. En wat zeggen deze resultaten?

Mijn laatste vraag is een stukje achterhaald. We zijn bezorgd over de mate waarin mensen die hiermee geconfronteerd worden, een beroep kunnen doen op de verzekering. U had aangegeven dat u in overleg zou gaan met federaal staatssecretaris Eva De Bleeker, andere overheden en de verzekeringssector om te kijken op welke manier deze problematiek onder de brandpolis zou kunnen vallen. Ondertussen is in het federaal parlement een interpretatieve wet goedgekeurd waarbij wordt gesteld dat verdroging ook onder natuurrampen valt, met terugwerkende kracht tot 2005. De droogteproblematiek wordt dus als natuurramp geïnterpreteerd en zou dus gedekt moeten zijn door de brandverzekering. Vindt u dit voldoende sluitend, minister, of niet? Welke andere initiatieven acht u eventueel nog nodig?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Mijnheer Vandenhove, het klopt dat een aantal omwonenden van een drinkwaterwinning in Heers een zaak hebben aangespannen bij de rechtbank tegen De Watergroep. Het al dan niet aanstellen van een gerechtsdeskundige in het kader van deze procedure valt onder de bevoegdheid van de rechter, maar ik denk dat het in dergelijke zaken wel vaak gebeurt dat men een deskundige aanstelt.

De te verwachten impact van zo'n grondwaterwinning wordt onderzocht in het kader van de omgevingsvergunningsaanvraag. Voor grotere projecten zoals drinkwaterwinningen gebeurt dat in een projectmilieueffectrapport (project-MER) of in een MER-ontheffing.

In opdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) loopt een studie om de impact van klimaatverandering op de grondwaterstanden in Vlaanderen te onderzoeken. De studie wordt afgerond in het voorjaar van 2022. Zodra beschikbaar, kunnen en zullen de resultaten worden meegenomen bij de beoordeling van nieuwe of te hervergunning grondwaterwinningen. Op locaties waar het grondwaterpeil verder daalt dan zich historisch reeds voorgedaan heeft, kunnen in zettingsgevoelige gronden bijkomende zettingen optreden. Door in vergunningen voorwaarden op te nemen over de maximale daling van het grondwaterpeil kunnen de effecten van klimaatverandering ondervangen worden. Dat is de bedoeling van de oefening die de VMM op dit moment doet.

Verzekeringen en schadevergoedingssystemen zijn een federale materie. Ik zal contact opnemen met het kabinet-De Bleeker om te kijken of zij een mogelijkheid ziet om schade uit grondwaterwinningen te laten ressorteren onder bijvoorbeeld de professionele aansprakelijkheidsverzekering van de exploitant van de grondwaterwinninginstallatie of de brandpolis van de schadelijder, met een eventueel regresrecht in hoofde van de verzekeringsmaatschappijen. Dat ga ik met haar bekijken.

Het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM) legt de exploitant van elke grondwaterwinning van meer dan 30.000 kubieke meter per jaar een maandelijks monitoringsverplichting op. Het aantal meetpunten is afhankelijk van de grootte van de winning. Daarnaast heeft de VMM natuurlijk ook eigen meetnetten verspreid over heel Vlaanderen die de evolutie opvolgen. Het is niet mogelijk om tijdens de commissievergadering over al deze metingen een uitspraak te gaan doen. Dat is onbegonnen werk; ik hoop dat jullie dat ook begrijpen. De resultaten van deze metingen worden zoals gezegd grondig

geanalyseerd in het kader van hervergunningsdossiers. Zoals gezegd, geven deze cijfers een indicatie, maar spelen er meerdere factoren.

Wat aanpassingen aan de brandpolis betreft, verwijs ik ernaar dat verzekeringen federale materie zijn. Op 21 oktober 2021 heeft de Kamer onder impuls van Anneleen Van Bossuyt een interpretatieve wet aangenomen op grond waarvan droogteschade onder de brandpolis valt en geacht wordt altijd onder de brandpolis te hebben gevallen. Mijn kabinet heeft in zijn contacten met de Federale Regering deze oplossing overigens ook altijd verdedigd. Voor vragen inzake de uitvoering van deze federale interpretatieve wet verwijs ik naar mijn bevoegde collega, staatssecretaris De Bleeker.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Dank u wel, minister, voor uw dubbel antwoord. Het is goed dat de VMM de plaatsen in kaart gaat brengen voor heel Vlaanderen. Dat moet het begin zijn van de oefening om deze problematiek structureel in kaart te brengen, vooraleer er naar een structurele oplossing gezocht kan worden.

Twee, het is ook goed dat er concreet met de federale overheid contact zal worden opgenomen in functie van de vrij recente beslissing inzake de aanpassing van de wet.

Als bijkomende vraag zou ik wel concreet willen vragen hoe u mijn verwijzing naar de wet van 1977 interpreteert. Bij de overgang van die bevoegdheid naar Vlaanderen is dat niet overgenomen, dat fonds. Is dat bewust gebeurd of per ongeluk? Indien dat fonds op dit ogenblik nog had bestaan, dan was het probleem van die mensen nu voor een stuk opgelost. Ik begrijp wel dat u voorzichtig bent met antwoorden op dit concrete gegeven, vooral omdat er nu ook een zaak is bij de rechtbank. Maar als die wet uit '77 was meegenomen, dan was het probleem nu voor een groot stuk opgelost.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, bedankt voor uw antwoord en voor de opvolging van de oproep naar verder onderzoek. U stelt duidelijk dat er vandaag nog een aantal extra onderzoeken moeten gebeuren, dus dat is iets wat we de komende weken en maanden zeker graag mee opvolgen.

Wat de regelgeving en de brandverzekering betreft, heb ik net ook verwezen naar het federale niveau en die interpretatiewet, dus ik besluit daaruit dat u ook vindt dat dat sluitend is en dat droogteschade ook onder die noemer 'natuurramp' valt of zal vallen en dat dat ook altijd zo geweest is. Wat betreft de mogelijkheid om grondwaterwinning specifiek op te nemen, ben ik benieuwd naar verdere gesprekken daarover. Ik ben ook benieuwd naar de suggestie van collega Vandenhove, maar daar ga ik momenteel geen verdere uitspraken over doen.

Waar ik wel even bij wililstaan, is dat u ook stelt dat er eigenlijk al altijd een verplichting is geweest ten aanzien van grote grondwaterwinningen om een eigen meetnet op te zetten. De resultaten daarvan worden permanent doorgegeven aan de overheid, of daar ga ik toch van uit. Daarnaast is er het eigen meetnet van de VMM om die zaken in het oog te houden. Ik ga ervan uit dat u niet bij elke meting kuntilstaan, maar een algemene conclusie daarvan zou er toch moeten kunnen zijn. Zijn er in het verleden aanwijzingen geweest dat er problemen zijn geweest met de grondwaterspiegel, specifiek in de regio van die grondwaterwinningen? Kunt u daar nog iets meer duidelijkheid rond geven?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u, collega Vandenhove. Ik zal aan de administratie vragen om te onderzoeken of we dat fonds hiervoor kunnen inzetten. Ik heb geen informatie op dit moment hoe dat komt en hoe dat gelopen is met die wet uit '77. Ik zal me daarover informeren.

Ik zal de info uit het meetnet ook delen met de commissie. Ik ben daar inderdaad niet op ingegaan, omdat dat veel te ruim is, maar ik zal de info opvragen en meegeven.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Voor mij is het oké. Dank u.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Voor mij ook. Dank u wel.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stijn De Roo aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de nieuwe PFOS- en PFAS-lozingsnormen voor 3M – 425 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Minister, vorige week donderdag 21 oktober heeft de deputatie van Antwerpen beslist over de nieuwe lozingsnormen voor 3M. De nieuwe normen zouden voor PFAS strenger zijn dan de bestaande.

De normen zijn vastgelegd na onder andere een advies door de Provinciale Omgevingsvergunningscommissie (POVC). Het bedrijf reageerde in de pers op de normen die waren opgenomen in dit advies. 3M gaf aan dat ze de voorgestelde normen totaal onhaalbaar vonden en dat ze de strengere lozingsnormen niet allemaal nodig vonden. In de pers gaven ze bijvoorbeeld aan dat de lozing van PFBA geen ongunstig effect heeft op het water van de Schelde.

Die beweringen staan haaks op bevindingen van experts en getuigenissen in de PFOS-onderzoekscommissie. PFOS en PFAS zijn 'forever chemicals' die zeer persistent zijn en accumuleren in het milieu.

Minister, op welke manier werden de departementen onder uw bevoegdheid betrokken bij het opstellen van de verstrengde lozingsnormen?

Kunt u toelichten hoe deze nieuwe normen tot stand zijn gekomen? Welke stoffen zijn vervat in deze nieuwe lozingsnormen? Waar zitten de grootste verstrengingen? Welke parameters wijzigen niet of weinig?

Hebt u contact gehad met 3M over deze nieuwe lozingsnormen?

Welke actualiteiten kunt u ons eventueel meegeven sinds die beslissing door de deputatie? Ik heb onder andere in de media vernomen dat 3M daar een beroep tegen zou hebben aangetekend. Klopt dat of klopt dat niet? Kunt u daar iets over zeggen?

Op welke manier zult u de lozingsnormen van andere bedrijven in Vlaanderen voor PFOS en PFAS in de komende periode aanpakken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Uiteraard heeft de provincie ook advies ingewonnen van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), het Departement Omgeving, de stad Antwerpen en de gemeente Zwijndrecht.

De deputatie heeft in haar ambtshalve verzoek om de vergunningsvoorwaarden bij te stellen twee elementen opgenomen: enerzijds een verstrenging van de norm voor PFOS naar 1 microgram per liter en op termijn een verstrenging naar 0,1 microgram per liter.

Anderzijds was het de intentie van de deputatie om de normen voor de andere perfluoriden in het afvalwater onmiddellijk te verstrengen. De deputatie is het advies van de Provinciale Omgevingsvergunningscommissie gevolgd. In het besluit van de deputatie werd beslist om de lozingsnorm voor PFOS en PFOA effectief onmiddellijk te verstrengen naar 1 microgram per liter. Dat vind ik goed. Daarnaast wordt ook een belangrijke verstrenging doorgevoerd voor PFBS en PFBA, waar de normen verstrengd worden van respectievelijk 3700 microgram per liter en 5000 microgram per liter naar 20 microgram per liter, eveneens tot en met 30 juni.

Hierbij is volgens de adviezen zowel rekening gehouden met de beschikbare analyseresultaten als met het voorzorgsprincipe, waarbij ernaar gestreefd moet worden om de lozing van alle perfluorverbindingen maximaal te vermijden.

Dit zal tot gevolg hebben dat 3M op zeer korte termijn een aantal aanpassingen aan zijn waterzuivering en/of aan zijn processen zal moeten doorvoeren. De experts zijn ervan overtuigd dat dit mogelijk moet zijn bij 3M.

Mijn kabinet heeft een overleg gehad met 3M in het kader van de ingebrekestellingen die ik verstuurd heb naar het bedrijf hier in Zwijndrecht, maar ook in Amerika. Het bijstellen van de lozingsnormen was echter geen voorwerp van deze bespreking, omdat de deputatie hiervoor bevoegd is en hierover een beslissing moest nemen.

De beslissing van de deputatie werd maandag geregistreerd. Ik heb eergisteren vernomen in de pers dat 3M in beroep gaat tegen de beslissing.

Naar aanleiding van de cijfers die gisteren werden bekendgemaakt over de bloedstalen heeft de milieu-inspectie aan 3M gisteren de intentie duidelijk gemaakt een veiligheidsmaatregel op te leggen indien 3M niet op zeer korte termijn aantoon dat het geen aanzienlijk risico aan omwonenden veroorzaakt door een bijkomende blootstelling van PFAS aan zijn omgeving.

Ik heb aan mijn administratie de opdracht gegeven om het traject op te starten voor bijstelling van de vergunningsvoorwaarden voor de bedrijven die momenteel bijzondere lozingsnormen hebben voor stoffen uit de PFAS-familie. De administratie is daar volop mee bezig. We bereiden ons daarop voor. Daarnaast heb ik ook vernomen dat de provincie Antwerpen al een traject heeft opgestart voor bijstelling van de lozingsvoorwaarden van vier bedrijven. Daarvoor leveren wij natuurlijk ook adviezen.

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord en de bevestiging dat er effectief verstrenging is gekomen op de lozingen door 3M. Dat was inderdaad nodig. De gegevens die gisteren uit de onderzoeken zijn gekomen, maken dat ook nog eens duidelijk.

3M is ook niet goed bezig op het vlak van het aanleveren van informatie. Zowel de inspectie maar ook de parlementaire onderzoekscommissie als uzelf hebben een

aantal gegevens opgevraagd over hun bedrijfsprocessen, over welke stoffen er voorkomen en dan nog verneem ik in de pers dat we na weken wachten deze informatie nog altijd niet hebben. Het moet zeer duidelijk zijn dat er op korte termijn geen bijkomende belasting mag zijn op het vlak van PFAS richting de bevolking van Zwijndrecht. Wanneer je vaststelt dat 59 procent boven de bovenste limiet zit, dan moeten we vermijden dat er nog een aanrijking is met PFAS via de lucht, het water of bodemprocessen.

Ik heb nog een bijkomende vraag, minister. Uit de resultaten die gisteren zijn bekendgemaakt, is duidelijk geworden dat er perfluoroctaansulfonzuur in het bloed van inwoners van Zwijndrecht werd gedetecteerd. Dat doet toch wel een aantal vragen rijzen omdat de alarmbellen rinkelen. Bij mijn weten zijn er geen emissie-normen voor 3M voor die stof. Hebt u weet van andere niet-vergunde PFAS die in het bloed zijn vastgesteld? Zijn er nog extra metingen gekomen op lozingen via lucht en water en komen daar PFAS naar boven die daar eigenlijk niet zouden mogen zitten?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik heb de lijst met informatie niet mee. Ik zal het navragen en overmaken per mail aan de heer De Roo.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stijn De Roo aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over sigaretten-peuken in de zwerfvuilproblematiek en de aanpak ervan – 445 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Stad Gent pakt dit najaar uit met een opvallende peukencampagne 'Mag ik je peuken?', op meer dan 120 vuilnisbakken en aan meer dan 50 bushokjes. Een robot met de stem van een bekende Gentenaar heeft rondgereden om aan rokers hun peuk te vragen. Jammer genoeg blijkt die actie noodzakelijk want 49 procent van de ingezamelde stuks zwerfvuil in Vlaanderen bestaat immers uit peuken. Wetende dat peuken tien tot vijftien jaar nodig hebben om af te breken, is de impact op het milieu hoog.

Stad Gent is niet de enige die met deze problematiek te maken heeft. Dat blijkt ook uit de rondetafel die Mooimakers georganiseerd heeft in 2020, waarbij lokale besturen nauw betrokken waren. Op de website van Mooimakers is dan ook heel wat info te vinden rond de peukenproblematiek op maat van de lokale besturen. Onlangs heeft Mooimakers ook zelf een proefproject op poten gezet. Zo werden tot eind april zakasbakjes verkocht bij 21 dagbladhandelaren verspreid over Vlaanderen. Het zakasbakje onlosmakelijk verbinden aan de sigaret is het ultieme doel in dit verhaal.

Wat zijn de conclusies en aanbevelingen van het proefproject rond zakasbakjes? Wat is de visie van de minister hierop?

Wordt op korte termijn een nieuwe rondetafel georganiseerd met de lokale besturen rond de peukenproblematiek?

Op welke ondersteuning vanuit Vlaanderen kunnen de lokale besturen rekenen in de aanpak van de peukenproblematiek?

Welke visie heeft de minister over de handhaving met betrekking tot de peukenproblematiek?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: In de periode van maart tot juli 2021 werden bij 21 dagbladhandelaars verspreid over Vlaanderen zakasbakjes te koop aangeboden om de strijd aan te gaan tegen peuken in het zwerfvuil. We zien dat het project niet zo succesvol was. Het zal misschien aan de communicatie hebben gelegen of aan onbekendheid, maar misschien ook wel aan het feit dat men voor de zakasbakjes moest betalen.

Ik vind eigenlijk dat de tabakssector, die toch wel verantwoordelijk is voor de sigaretten, dat gewoon moet meegeven: als je sigaretten koopt, moet je zo'n zakje meekrijgen.

We gaan dat dus evalueren. De evaluatie is eigenlijk niet goed. We gaan nu verder samenzitten met de sector om te kijken hoe we het probleem kunnen oplossen. Die peuken blijven echt heel lang in het milieu. U weet dat de Vlaamse Regering een verbod heeft ingevoerd op sigaretten in natuur- en bosgebieden. Ook daar zagen we bij het zwerfvuil dat een heel groot aandeel, of de helft toch wel, sigarettenpeuken waren. We moeten zien hoe we dat voor het overige in het publieke domein verder aanpakken.

Wat Mooimakers betreft: die hebben verschillende ondersteuning naar lokale besturen toe. Lokale besturen kunnen gebruikmaken van animatoren om de problematiek in de kijker te zetten. In de kenniswijzer van Mooimakers zijn ook heel wat artikels en goede voorbeelden terug te vinden. Ook in coachingstrajecten wordt rond deze problematiek gewerkt indien het lokaal bestuur dat wenst. Lokale besturen kunnen ook projecten indienen en subsidies hiervoor krijgen. Er lopen twee projecten, in Oostende en in Kortrijk. En in de webshop is heel wat communicatiemateriaal ter beschikking, ook daar kunnen lokale besturen een beroep op doen.

Handhaving is natuurlijk het sluitstuk van de integrale aanpak van zwerfvuil, ook voor sigarettenpeuken. Binnen de trajecten van de dertig handhavers die bij de OVAM worden aangesteld om specifiek te handhaven op zwerfvuil, is dit een van de items waar zij het meest mee geconfronteerd worden. Ik merk wel dat heel wat lokale besturen zich vooral richten op het aanspreken in plaats van het effectief beboeten. Handhaven op het vlak van zwerfvuil blijft natuurlijk een kerntaak van lokale besturen. We hebben inspanningen gedaan om bijkomend handhavers te voorzien vanuit Vlaanderen en die stellen we ook ter beschikking van lokale besturen. Maar zij kunnen uiteraard de handhaving over heel Vlaanderen niet gaan overnemen. Dat is dus een lokale aangelegenheid.

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Ik wil eerst benadrukken dat ik het positief vind dat er een proefproject opgezet is. Dat de resultaten daarvan uiteindelijk niet positief blijken, dat heb je natuurlijk met een proefproject, dat wordt ook geëvalueerd. Het veranderen van het gedrag van zij die roken, vooral van wat je dan doet met die sigarettenpeuk, is nog een grote opgave die nog verschillende jaren zal duren. Ik merk zelf dat veel rokers er ook niet bij stilstaan wanneer ze die peuk weggooien dat die uiteindelijk tien of vijftien jaar in ons milieu kan achterblijven.

Wat betreft uw suggestie om bij de aankoop van elk pakje sigaretten zo'n zakje mee te geven: daar sta ik een beetje weigerachtig tegenover omdat je dan misschien net nog meer afval creëert. Maar ik volg wel dat het creëren van een drempel door dat betalend te maken, zeker geen goede zaak is en dat we mogelijk

meer mensen kunnen overtuigen op het moment dat zoiets gratis wordt aangeboden.

Ik stel vast dat heel veel lokale besturen inspanningen doen om een peukentegel te installeren of om met vuilbakken een aantal maatregelen te nemen zodat de peuken daar ook veilig kunnen worden opgeborgen. Ik hoop dat die inspanningen ook voortgezet worden en dat we met een aantal verdere proefprojecten de peukenproblematiek kunnen terugdringen en waar nodig ook de handhaving kunnen opschroeven.

Maar bedankt voor uw antwoord. Ik kijk zeker uit naar de vervolgstappen en de proefprojecten die in de toekomst zullen volgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.